

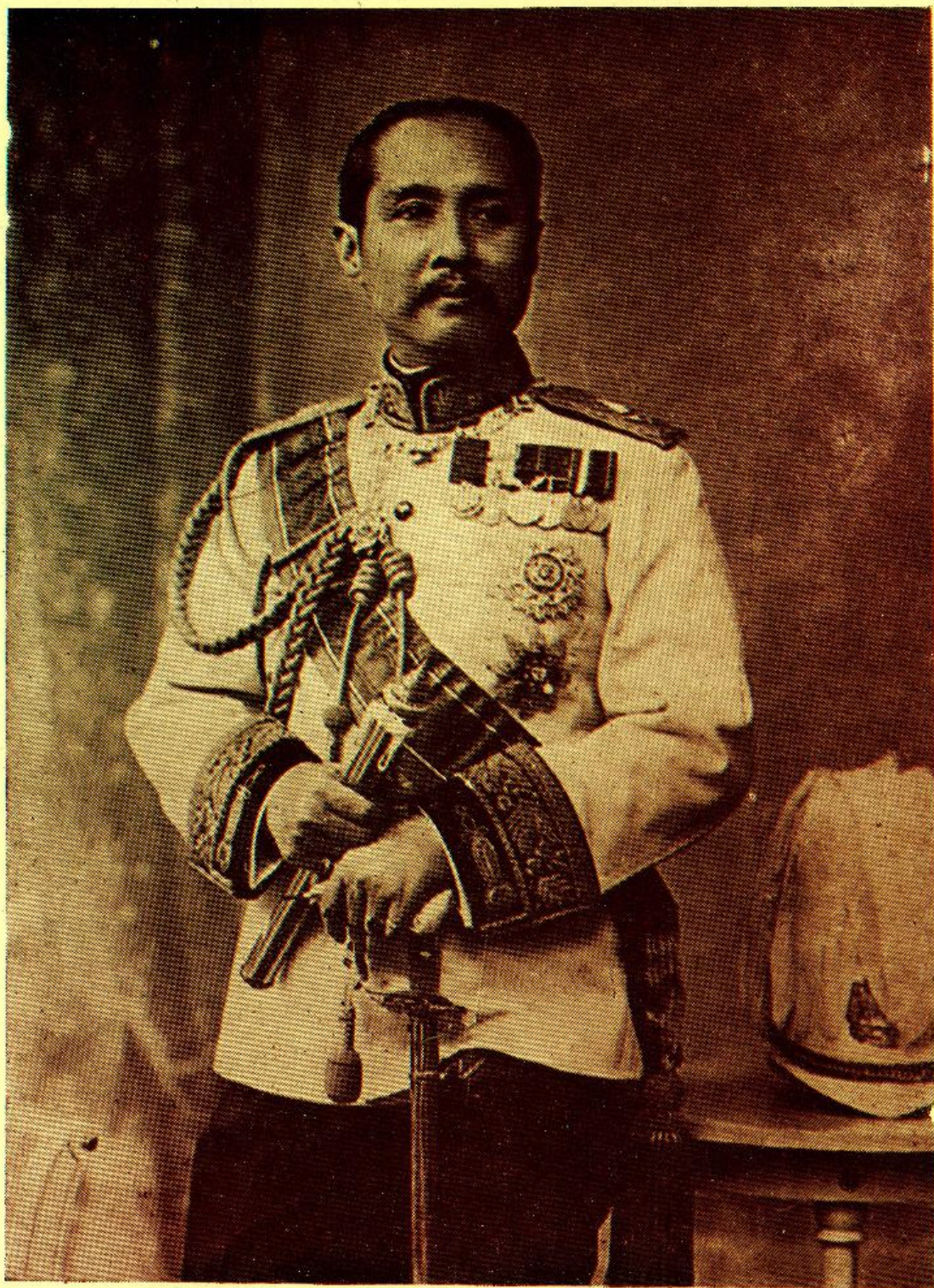

วารสารห้องสมุด T.L.A. BULLETIN

๕๘
บท ๑๑

๖๘
ฉบับที่ ๒

ประจำเดือนมีนาคม — เมษายน ๒๕๑๐

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

(๒๓๙๖ — ๒๔๕๓)

KING CHULALONGKORN

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒

มีนาคม — เมษายน ๒๕๑๐

นิตยสารรายสองเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

สารบัญ

รายงานสรุปการประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ๕๕

หนังสือชุดพระพุทธศาสนา

๒. หนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก . . . ดำรง เพ็ชรพลาย . . . ๗๖

รายงานสรุปการปฏิบัติงานในรอบปีของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย . . . กุลทรัพย์ เกษมนักจ . . . ๘๓

บทบรรณาธิการ : พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

กับ งานหอพระสมุด ๑๐๓

ปกิณกะ : การจัดกิจกรรมพิเศษของชมรมห้องสมุด ๑๐๗

แผนกข่าว ๑๑๐

แผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและสิ่งพิมพ์ ๑๑๔

T. L. A. BULLETIN

Volume 11, No. 2

March - April B.E. 2510 (1967)

Contents

Summary Report of The T.L.A. Annual Convention (1966)	59
Books on Buddhism	
2. Buddhism for the Youngs Damrong Bejrablaya	76
Summary Report of the T.L.A. for the year 1966 Kulasap Kesmankit	93
Editorial : King Chulalongkorn and The Library	103
Miscellany : The Exhibition of The Library Club	107
News	110
Gifts and Exchanges Section	114

รายนามคณะกรรมการบริหารประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๑

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายกสมาคม

อุปนายก

เลขานุการ

เหรัญญิก

บรรณารักษ์

ปฏิคม

นายทะเบียน

ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์

ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ

ประธานแผนกประชาสัมพันธ์

ประธานแผนกจัดทำวารสาร

ประธานแผนกจัดพิมพ์

ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด

ประธานแผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ

ประธานแผนกศูนย์รวมบริการ

ประธานแผนกหาทุน

ประธานแผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและสิ่งพิมพ์

ประธานแผนกชมรมห้องสมุด

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

— นางสาววิญญวน อินทรกำแหง

— นางแม่นมมาส ชวลิต

— นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

— นางสาวกมล สมัยศิริ

— นายชลธิช ลิขะวณิช

— นางสาวลมูล รัตทาการ

— นายทวี มุขระโกษา

— นางสาวอภัย ทศิยะโพธิ์

— นางนิตยา จิตามาศ

— นางสาวรสา วงศ์ยังอยู่

— นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

— นายเชอ บุษปะเกศ หงสกุล

— นางสาวศิริทอง สี่หาพงศ์

— นางแม่นมมาส ชวลิต

— นางแม่นมมาส ชวลิต

— นางจิตตรา ประณีษ

— นางสาวสุทธิดิษณ อัมพวัน

— นายสุข พงษ์สถิตย์

— นายฉุน ประภาวิวัฒน์

— นางสาวนิลวรรณ ชันทอง

— นายกระจำ แม้นญาติ

— นางสาวลิ้นทร ช่างโฮก

— นางวิมลเพ็ญ ชัยปาด

— นางสาวบุญใจ องค์ประภัสร์

— นางมาเรียม เหล่าสุนทร

— นางทรรคนิยา กัลยาณมิตร

— ม.ล. ใจบ นันทวิจิตร

Office Bearers of the T.L.A. 1967-68

President

Vice President

Secretary

Treasurer

Librarian

Chief of Reception Committee

Registrar

Chief of Foreign Relations

Chief of Library Training

Chief of Public Relations

Editor of the T.L.A. Bulletin

Chief of Publication

Chief of Library Clinic

Chief of Bibliography

Chief of Union Catalog

Chief of Fund Raising

Chief of Gifts and Exchanges

Chief of Provincial Library Club

Member

Member

Member

Member

Member

Member

Member

Member

Member

— Miss Runjuan Intarakumhang

— Mrs. Maenmas Chavalit

— Mrs. Kulasap Kermankit

— Miss Katalee Sombatsiri

— Mr. Shalash Liyavanijia

— Miss Lamool Ratakorn

— Mr. Tawee Mukatarakosa

— Miss Uthai Dhutiyabhodhi

— Mrs. Nitaya Jutamart

— Miss Rasa Wongyoungyu

— Dr. Damrong Bejrablanya

— Mr. Eua Busapakes Hongskul

— Miss Srithong Sihapongsa

— Mrs. Maenmas Chavalit

— Mrs. Maenmas Chavalit

— Mrs. Chittra Pranij

— Miss Suthilak Ambhanwong

— Mr. Sook Pongsatidya

— Mr. Chun Prabhavi-vadhana

— Miss Nilawan Pintong

— Mr. Krachang Manyati

— Mrs. Sirin Chuangchote

— Mrs. Vibulpen Chaipani

— Miss Boonchue Ongkapradit

— Dr. Maria L. Soonthorn

— Mrs. Tusneeya Kulayanamit

— M.L. Joy Nanthivachrinta

วารสารห้องสมุด
T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ เพื่อ

ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาบรรณารักษศาสตร์

ส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษาและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ

นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

ประจำกองบรรณาธิการ

นายกระจำน แม่ันญาติ

นายเอช ขุขะปะเกศ หงสกุล

นายทวี นชระโกษา

นายชลชัย ลิขระวิชัย

น.ส. สุทธิลักษณ์ อัมพวันวงศ์

น.ส. ฉกาววรรณ เขญญาญจน์

น.ส. ทองหยด ประทมวงศ์

น.ส. อัมพร วิวัฒน์

เจ้าของ:

ผู้จัดการ, ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา:

สำนักงาน:

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ตึกอรทัยเทพกัญญา เลขที่ ๒๔๑ หน้าวัดบวรนิเวศ

ถนนพระสุเมรุ บางลำพู พระนคร

พิมพ์ที่:

โรงพิมพ์ไทยเชมม ถนนเฟื่องนคร พระนคร

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอกข้อความตอนหนึ่งตอนใดไปตีพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต

T. L. A. BULLETIN

Official Bi-monthly Journal of the Thai Library Association

Editor in Chief

Dr. Damrong Bejrablanya

Editorial Staff

Mr. Krachang Manyati

Mr. Eua Busapakes Hongskul

Mr. Tawee Mukatarakosa

Mr. Shalash Liyavanija

Miss Suthilak Ambhanwong

Miss Phakaivan Benchakarn

Miss Tongyod Pratoomvongs

Miss Amporn Viravathana

Owner

Thai Library Association

Mahamakut Rajvidyalaya

Bovoranives, Bangkok, Thailand

Printed at Thaikasem Press, Bangkok, Thailand

(All rights reserved. No part of this journal may be reproduced in any form without the permission of the owner).

รายงานสรุปการประชุมสามัญประจำปี

พ.ศ. ๒๕๐๙

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ณ ห้องประชุม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อการประชุม: ห้องสมุดกับการเงิน

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้จัดการประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ณ ห้องประชุม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ ๑๕ ถึง ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๙ สรุปรายงานการประชุม ดังต่อไปนี้.

๑. "คณะกรรมการดำเนินงาน"

นางสาวบุญเรือน อินทโรกำแหง
นางแม่นันมาส ชวลิต

ประธานกรรมการ
รองประธานกรรมการ

๑.๑ กรรมการกลาง

นางสาวบุญเรือน อินทโรกำแหง

ประธาน

นางแม่นันมาส ชวลิต

รองประธาน

นายฉนวน ประภาวิวัฒน์

กรรมการ

นางสาวอภัย ทศิยะโพธิ์

กรรมการ

นายสุข พงษ์สถิตย์

กรรมการ

นางวิบูลย์เพ็ญ ชัยปาณ

กรรมการ

นายกระฉ่อน พลศิริ

กรรมการ

นางสาวฉลมูล รัตติกาล

กรรมการ

นางสาวไข่มุกด์ มลิณทะเลขา

กรรมการ

นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

กรรมการและเลขานุการ

๑.๒ กรรมการต้อนรับ

กรรมการกลางทุกท่าน	กรรมการ
นางสาวสทิตลักษณ์ อัมพวันวงศ์	กรรมการ
นางสาวกทลิ สมบัติศิริ	กรรมการ
นางนิตยา ฐาตามาศย์	กรรมการ
นางจิตตรา ประนิช	กรรมการ
นางสาวศรัทธาของ สัหาพงศ์	กรรมการ

๑.๓ กรรมการจัดสถานที่

นางวิมลเพ็ญ ชัยปาณ	ประธาน
นางพรรณนชา กลัษณมิตร	กรรมการ
นางสาวเขารัตน์ วาศวิท	กรรมการ
นางสาวเสาวคนธ์ กาญจนารักษ์	กรรมการ
นายทวี มุขระโกษา	กรรมการ

๑.๔ กรรมการจัดนิทรรศการ

นางสาวอัมพร วิวัฒน์	ประธาน
นางสาวทัศนีย์ อนุธมาน	กรรมการ
นายชัยวุฒิ บุญเจริญ	กรรมการ

๑.๕ กรรมการสวัสดิการและจัดเลี้ยง

นางประครองศิริ เฉลิมเฝ้า	ประธาน
นายแพทย์ ดำรง เพ็ชรพลวย	กรรมการ
นางสาววาณิ ศักดิ์เจริญ	กรรมการ
นางสาวเขารัตน์ วาศวิท	กรรมการ
นางสาวขวดี สมสกุล	กรรมการ
นายบรรพต เขยมน	กรรมการ

๑.๖ กรรมการเอกสาร

นางสาวไฉ่มุกข์ มีสินทะเลข	ประธาน
นางจุฑามาศ สุวรรณโคตร	กรรมการ
นางสาวมาลิน ภัทรภิมย์	กรรมการ
นางสาวฉวีลักษณ์ ศาคะมัย	กรรมการ
นางสาววรวิศ ศรีนาเงิน	กรรมการ
นางสาวจิรี ปฎิเวช	กรรมการ
นางสาวยุพา สัตถกกาญจน์	กรรมการ
นางสาวสุชาดา สุวรรณวนิชย์	กรรมการ
นางสาวสกา วรสิงห์	กรรมการ
นางสาวสงศรี บุญสวัสดิ์	กรรมการ

๑.๗ กรรมการแผนกทะเบียนและประชาสัมพันธ์

นายทวี มุขระโกษา	ประธาน
นางสาวมาลี มาลากร	กรรมการ
นางสาววราณ ศักดิ์เจริญ	กรรมการ
นางสาวเนอทิพย์ เข็กศิริณ	กรรมการ
นางสาววรรณ วิชราชกุล	กรรมการ
นายแพทย์ ดำรง เพ็ชรพลาย	กรรมการ
นางสาวยุวดี สมนกุล	กรรมการ
นางสาวจุฑารัตน์ วาศวิท	กรรมการ
นางประคองศรี เกลิมเผ่า	กรรมการ
นายเลิศ ต้นคำ	กรรมการ
นางสาวกนกวรรณ สุวรรณวัฒนา	กรรมการ
นางสาวทารารัตน์ เข็กวานิช	กรรมการ

นางสาวทัศนาว ถาวร	กรรมการ
นางสาวพูนสุข จรรยาภิมุข	กรรมการ
นางสาววรรณไพโล สิริไชย	กรรมการ
นางสาววัฒนา มังอรุณ	กรรมการ
นางสาวสุรตนา ทักษิคำ	กรรมการ
นางสาวนิตยา นิพัทธปัทมธร	กรรมการ
นายอภัย ประกอบผล	กรรมการ

๑.๘ กรรมการเลือกตั้ง

นายศิริ วิศิษฐ์ธรรม อัครนันท์	ประธาน
นางสาวกฤษณา อมรศักดิ์	กรรมการ
นางสาวลลิตา จนพทธี	กรรมการ
นางสาวรัตนา โชติรักษ์	กรรมการ
นางสาววรรณ ไตรภักคิยานกุล	กรรมการ
นางสาวสิริเพ็ญ ชัยวรัตน์	กรรมการ
นางสาวสมหมาย จันทร์สม	กรรมการ
นางสาวบุวดี สมสกุล	กรรมการ

๑.๙ กรรมการทัศนศึกษา

นายแพทย์ คำรง เพ็ชรพลาย	ประธาน
นายชลัช ลีระวนิช	กรรมการ
นายทวี มุขระโกษา	กรรมการ
นางประครองศรี เจริญเผ่า	กรรมการ

๑.๑๐ กรรมการประกวด

นายวิชัญ ทัยเทียง	ประธาน
ก) กรรมการตัดสินขบถอัยกรอง	
นางสาวบุญใจ อองคประดิษฐ์	ประธาน
นางเรืองอุไร กุศลาลัย	กรรมการ
นายสุนทร สุนันย์	กรรมการ
ข) กรรมการตัดสินเรียงความ	
นางกหลาย มัลลิกะมาศ	ประธาน
นางสกลนา ศิริเจริญ	กรรมการ
นางบุญชน ทองอัย	กรรมการ
ค) กรรมการตัดสินการแสดงความกตัญญู	
นายฉน ประภาวิวัฒน์	ประธาน
นางบรรจง นิวาธิบุตร	กรรมการ
นางจุฑามาศ สุวรรณโคตร	กรรมการ

๒. จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม

มีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมดังนี้:

๑. กลุ่มห้องสมุดเฉพาะ	๕๐ คน
๒. กลุ่มห้องสมุดประชาชน	๓๓ คน
๓. กลุ่มห้องสมุดโรงเรียน	๑๖๖ คน
๔. กลุ่มห้องสมุดมหาวิทยาลัย	๒๔ คน
๕. กลุ่มห้องสมุดวิทยาลัย	๒๖ คน
รวมผู้ลงทะเบียน	๒๙๙ คน
และ มีนิตยกรรณศึกษาสมทบ	๒๗ คน
รวมทั้งสิ้น	๓๒๖ คน

๓. พิธีเปิดการประชุม

วันจันทร์ ที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ เวลา ๙.๑๕ น. ร.พณ. ม.ล. ยืน มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม เมื่อ ร.พณ. ม.ล. ยืน มาลากุล ได้ขึ้นบนขบวนพระรัตนตรัยแล้ว นางสาวบุญเรือน อินทรกำแหง นายกสมาคมฯ ถวายรายงาน ร.พณ. ม.ล. ยืน มาลากุล กล่าวตอบและเปิดการประชุม แล้วนายกสมาคมฯ นำ ร.พณ. ม.ล. ยืน มาลากุล ชมนิทรรศการ และร้านจำหน่ายหนังสือ.

๔. สถานที่และสถาบันที่ร่วมจัดนิทรรศการ

๑. สถานเอกอัครราชทูตจีน.
๒. สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่น.
๓. สถานเอกอัครราชทูตอินเดีย.
๔. สถานเอกอัครราชทูตสหภาพโซเวียต.
๕. อีคาเฟ.
๖. ศาลาอเมริกัน.

นอกจากนี้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้ทำนิทรรศการแสดงผลงาน

และกิจการของสมาคมฯ และสถานเอกอัครราชทูตและสถาบันต่าง ๆ แห่งใดก็ได้บริจาคเงินเพื่อแจกหนังสือแก่ผู้เข้าร่วมประชุมและผู้สนใจชมนิทรรศการด้วย.

๕. ร้านจำหน่ายหนังสือ

สมาคมฯ ได้ขอความร่วมมือจากร้านจำหน่ายหนังสือและสำนักพิมพ์ให้มาออกจากร้านจำหน่ายหนังสือ ราคาเบาแก่สมาชิกและผู้สนใจ มีร้านต่างๆ ให้ความร่วมมือดังนี้:

๑. บริษัทไทยวัฒนาพานิช.
๒. ศักยภัณฑ์พานิช.
๓. ร้านเชมมบรรณกิจ.
๔. ร้านบรรณาการ.
๕. สำนักพิมพ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์.
๖. บริษัทกลอเรีย.
๗. สำนักพิมพ์พรหมสาส์น.

๖. การประชุมวิชาการ

ระหว่างวันที่ ๑๕-๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้มีการประชุมทางวิชาการในหัวข้อเรื่อง "ห้องสมุดกับการเงิน" สมาคมฯ ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย และอภิปราย เปิดโอกาสให้

รายงานสรุปการประชุมสามัญประจำปี

๖๕

สมาชิกได้อภิปรายและซักถาม คำ
กำหนดการดังต่อไปนี้:

วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ประชุม
กลุ่ม อภิปราย แลกเปลี่ยนปัญหาและ
ประสบการณ์เกี่ยวกับการเงินของห้องสมุด.

วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

เวลา ๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. อภิปราย
“ห้องสมุดกับการเงิน” โดยผู้แทนจาก
กลุ่มทั้ง ๕ ม.ล. จ้อย นันทวชิรวัตร
เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย.

เวลา ๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. สมาชิก
ร่วมอภิปราย.

เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๕.๓๐ น. บรรยาย
และอภิปราย “การเงินของห้องสมุดและ
โครงการพัฒนาห้องสมุด” ผู้บรรยาย
และอภิปรายประกอบด้วย คร. พร้อม
พลิชรักดิ์ นายไพบรัง สว่างเติม นาย
สมาน แสงมะลิ และ นายนิวัฒน์ วัธนา
นางจารุวรรณ สีนุโสภณ เป็นผู้ดำเนินการ
อภิปราย.

เวลา ๑๕.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. อภิ-
ปรายซักถาม.

วันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕.

เวลา ๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น. บรรยาย
เรื่อง “การเงินของมหาวิทยาลัยและวิธี
ดำเนินการเรื่องเงิน” โดย นางปรีชา
ศรีเพ็ญ.

เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น. อภิ-
ปรายซักถาม.

วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕.

เวลา ๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. อภิปราย
“วิธีการหารายได้ให้แก่ห้องสมุดและ
การใช้เงิน” ผู้อภิปรายประกอบด้วย
นางกรรทอง สุรัสวดี นางกรรณแก้ว
ปทุมานนท์ นางบุญเหลือ เกรียงไกร
นายสุข พงษ์สถิตย์ นายวิชญ์ ทัยเทียง
และนายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย นางสาว
ลาวัณย์ วัชรารักษ์ เป็นผู้ดำเนินการ
อภิปราย.

เวลา ๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. อภิ-
ปรายซักถาม.

เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๕.๓๐ น. อภิ-
ปรายเรื่อง “วิธีการขอความร่วมมือใน
เรื่องการเงิน” ผู้อภิปรายประกอบด้วย
หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร คุณหญิงอรุณา
ปราโมช คุณหญิงสมานใจ คำรง
แพทยาคุณ นายเล็ก วานิชยังกูร นาย

พิชัย รัตกุล นายวิชาล มณีวัต Dr.
James Dinning และ Mr. F. J. Farrell.

เวลา ๑๕.๓๐ — ๑๖.๓๐ น. อภิ-
ปรายซักถาม.

วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕.

เวลา ๙.๐๐ — ๑๐.๐๐ น. บรรยาย
พิเศษเรื่อง “ความรู้และความเข้าใจใน
ความสำคัญของการเงิน” โดย ม.ร.ว.
พัฒน์ไชย ชัยยันต์

เวลา ๑๐.๐๐ — ๑๐.๓๐ น. อภิ-
ปรายซักถาม.

เวลา ๑๐.๓๐ — ๑๒.๐๐ น. ประกาศ
การพูดแสดง ความรู้ สึก และ ข้อคิดเห็น
ของสมาชิกของสมาคมฯ จำนวน ๑๐ คน
ทุกคนละ ๓ นาที.

เวลา ๑๓.๓๐ น. อภิปรายทั่วไป.
ประกาศผลของการเลือกตั้ง ผู้แทน
สมาชิกจากกลุ่มทั้ง ๕ แดงผลการประชุมกลุ่ม.

นายกสมาคม กล่าวสรุปเรื่อง “ฐานะ
ของบรรณารักษ์ในเมืองไทย”.

นายอภัย จันทวิมล ปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการกล่าวปราศรัยและแจกรางวัล
ผู้ชนะการประกวดประเภทต่าง ๆ แล้ววิ
ประธานนำชาวมกน.

เวลา ๑๗.๐๐ น. ปิดการประชุม.
สรุปผลของการประชุมทางวิชาการ :

๑. ที่ประชุมได้เสนอแนะวิธี ทาราย
ไต่ และหาเงิน มาใช้ในกิจการ ห้องสมุด
ตามเอกสารประกอบรายงานนี้ หมายเลข
เลข ๑.

๒. ที่ประชุมมีมติให้เสนอแนะสมา-
คมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ให้ดำเนิน
การช่วยเหลือส่งเสริมการดำเนินงานของ
ห้องสมุดต่าง ๆ และส่งเสริมฐานะของ
บรรณารักษ์ ตามเอกสารประกอบราย
งานนี้ หมายเลข ๒.

๓. ที่ประชุมมีมติให้เสนอแนะต่อ
กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยราชการที่
เกี่ยวข้องกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
เพื่อให้จัดระเบียบการเงินและสนับสนุน
การดำเนินงานของ ห้องสมุดทุก
ประเภท ตามเอกสารประกอบรายงานนี้
หมายเลข ๓.

๔. การแก้ไขข้อบังคับของสมาคม ฯ

วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕
เวลา ๑๖.๑๕ น. น.ส. รัญจวน อินทร-
กำแหง นายกสมาคม ได้นำข้อเสนขอของ
คณะกรรมการบริหารของสมาคม เรื่อง
ขอแก้ไขข้อบังคับของ สมาคม ฯ

รายงานสรุปการประชุมสามัญประจำปี

๖๓

เสนอข้อที่ประชุมให้ เพื่อพิจารณาข้อ
เสนอ ข้อแก้ไขข้อบังคับของสมาคมฯ.

ข้อบังคับ ของ สมาคม ห้องสมุดแห่ง
ประเทศไทย แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.
๒๕๑๐ :

ข้อ ๑. ให้ยกเลิกข้อ ๑๕ ของข้อบ
บังคับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และ
ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน.

“ข้อ ๑๕ คณะกรรมการ อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ ๒ ปี ถ้าตำแหน่งว่างลงให้คณะกรรมการเลือกสมาชิกที่ใดคะแนนจากที่ประชุมใหญ่ ในอันที่ข้อ ๆ ไปดำรงตำแหน่งแทน การเลือกจะเลือกจากสมาชิกสามัญ หรือ วิสามัญยอม แล้วแต่กรณีหรือจะไม่เลือกก็ได้ ผู้ที่เขามาดำรงตำแหน่งแทนจะอยู่ในตำแหน่งได้เท่าเวลาของผู้ทดแทน”

ข้อ ๒. ให้ยกเลิกข้อความในบรรทัดแรกของข้อ ๑๘ ของข้อบังคับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และใช้ข้อความต่อไปนี้แทน. ส่วนข้อความอื่นนอกจากนี้ให้คงไว้ตามเดิม.

“ข้อ ๑๘ การประชุมให้มีการประชุมใหญ่สามัญเป็นประจำในระบะ ๒ ปีต่อครั้งหนึ่ง ความกำหนดและวิธีการดังนี้ :

๕๕ ๕ ๕ ๕
ทรงตั้งแต่วันที่

พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นต้นไป.

หมายเหตุ เหตุผลที่แก้ไขข้อบังคับดังกล่าวเพราะการประชุมใหญ่สามัญเป็นประจำทุกปีเป็นระยะเวลานาน และยังคงความหนักเปลี่ยนแปลงให้แก่สมาคม ฯ และสมาชิกทางจังหวัดที่เดินทางมาร่วมประชุมมาก

มติของที่ประชุม :

ที่ประชุมใหญ่พิจารณาแล้ว ลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากดังนี้ :

๑.อนุมัติให้แก้ไขข้อบังคับของสมาคมฯ ได้ตามที่เสนอ เฉพาะข้อ ๑๕. คณะกรรมการ อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ ๒ ปี และจะอยู่ในตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน ๒ สมัย เมื่อมีการเลือกตั้งใหญ่ ถ้าคณะกรรมการชุดเก่าได้รับเลือกเป็นสมัยที่ ๓ ให้รับสลาออกเสีย ๑ ใน ๓ เพื่อให้โอกาสกรรมการใหม่ เข้าบริหารงาน ถ้าตำแหน่งว่างลงให้คณะกรรมการเลือกสมาชิกที่ใดคะแนนจากที่ประชุมใหญ่ในอันที่ข้อ ๆ ไป ดำรงตำแหน่งแทน การเลือกตั้งจะเลือกจากสมาชิกสามัญหรือวิสามัญยอมแล้วแต่กรณี หรือ

จะไม่เลือกก็ได้ ผู้ที่เข้าดำรงตำแหน่งแทนจะอยู่ในตำแหน่งได้เท่าเวลาของผู้ที่แทนแทน.

ส่วนข้อ ๑๘ ที่ประชุมไม่อนุมัติให้แก้ไขโดยสมาชิกมีความเห็น ขอยกรวมกันว่า การประชุมสามัญของสมาคมฯ นั้น ควรให้มีคณะกรรมการ.

๘. การเลือกตั้ง กรรมการ บริหาร ของ สมาคมฯ

สมาชิกได้เลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร ของสมาคมฯ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ปรากฏผลดังนี้:—

สมาชิกส่งบัตรเลือกตั้งมายังสมาคมฯ รวม ๒๕๔ บัตร.

บัตรเสีย ๓๒ บัตร.

คงเหลือบัตรที่ใช้เป็นคะแนนเลือกตั้ง ๒๒๒ บัตร.

คะแนน ของ สมาชิกผู้ให้รายการเลือกตั้งตามลำดับนี้:

๑. นางแมนมาศ ชวลิต ๒๕๕
คะแนน

๒. น.ส. วิญจนา อินทรกำแหง ๒๕๔
คะแนน

๓. น.ส. สุกฤษฎิ์ อัมพวันวงศ์ ๒๑๑
คะแนน

๔. นางนิชยา รุชานากัย ๑๕๘
คะแนน

๕. น.ส. รสา วงศ์ยังอยู่ ๑๕๗
คะแนน

๖. นายณน ประภาวิวัฒน์ ๑๕๒
คะแนน

๗. น.ส. อภัย ทศิยะโพธิ์ ๑๕๕
คะแนน

๘. น.ส. ลมุล รัตการ ๑๗๓
คะแนน

๙. นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย ๑๗๓
คะแนน

๑๐. คุณหญิงนิลวรรณ บันทอง ๑๗๑
คะแนน

๑๑. นายกระจำ แม้นญาติ ๑๖๗
คะแนน

๑๒. นายสุข พงษ์สถิตย์ ๑๖๑
คะแนน

๑๓. นางสาวจันทร์ ช่างโชติ ๑๕๗
คะแนน

๑๔. น.ส. กทล สมบัติศิริ ๑๓๕
คะแนน

๑๕. น.ส. ศรทอง สีหาพงศ์ ๑๓๖
คะแนน

๑๖. นายทวี มุขระโกษา ๑๓๕
คะแนน

๑๗. นางจาวรรณ สันติโสภณ ๑๓๑
คะแนน

๑๘. นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ ๑๓๐
คะแนน

รายงานสรุปการประชุมสามัญประจำปี

๖๕

๑๙. นายเชื้อ บุษปะเกศ หงสกุล
๑๒๘ คะแนน

๒๐. นางวิบูลย์ ชัยปาณี ๑๒๔
คะแนน

๒๑. น.ส. บุญใจ อภิประกัญ
๑๒๐ คะแนน

๒๒. นางมาเรีย เหล่าสุนทร ๑๑๕
คะแนน

๒๓. นางทรงศันยา กลียาณมิตร
๑๑๗ คะแนน

๒๔. นายชลธิ ลิขระวณิช ๑๐๕
คะแนน

๒๕. นางจิตตรา ประนิช ๑๐๕
คะแนน

๒๖. ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธุ์
๙๘ คะแนน

๒๗. ม.ล. ใจย นันทวิจิตร ๙๕
คะแนน

๒๘. นายวิชญ์ ทับเที่ยง ๘๒
คะแนน

๒๙. นายถม ชรรค์เพชร ๗๔
คะแนน

๓๐. นายกรณ พลศิริ ๗๒ คะแนน

๕. การนำทัศนศึกษา

ในการประชุมสามัญประจำปี ครึ่ง
สมาคมฯ ได้จัดบริการนำชมหอสมุด
แห่งชาติ และ เปรซิเทน โฮเต็ล และ

องค์การแก้ว ขางนา.

๑๐. การเลี้ยงนาคา

เมื่อปีการศึกษาประชุมในวันที่ ๒๓
ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ เวลา ๑๖.๕๕ น.
แล้ว กรรมการ สมาชิก และผู้เข้าร่วม
การประชุม ได้ร่วมรับประทานอาหาร ณ
สนามหญ้าทกาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย.

๑๑. เอกสารในการประชุม

เอกสารมีดังนี้:

๑. เอกสารก่อนการประชุม ๓ ชุด.
๒. เอกสารระหว่างการประชุม ๑๔
ชุด.
๓. รายงานสรุปผลของการประชุม.
๔. เอกสารประกอบรายงานสรุปผล
การประชุมหมายเลข-๑ "สรุปวิธีหาราย
ได้ของห้องสมุดต่าง ๆ ๑ ชุด.
๕. เอกสารประกอบรายงานสรุปผล
การประชุม หมายเลข ๒ "ข้อเสนอแนะ
ของที่ประชุมใหญ่ ต่อสมาคมห้องสมุด
แห่งประเทศไทย ๑ ชุด.
๖. เอกสารประกอบรายงานสรุปผล
ของการประชุม หมายเลข ๓ "ข้อเสนอ
แนะของที่ประชุมใหญ่ต่อกระทรวงศึกษา-
ธิการ และมหาวิทยาลัย".

๑๒. รายรับ - รายจ่าย

ในการประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ดังต่อไปนี้:

รายรับ	รายจ่าย
ค่าลงทะเบียนเข้าประชุม ๖,๘๓๐.๐๐	เครื่องเขียน แปะพิมพ์ ๓,๐๐๖.๐๐
ค่ารถทัศนศึกษา ๗๕๐.๐๐	ค่าเลี้ยงรับรองวิทยากร เจ้าหน้าที่, คำนวณค่าเลี้ยง
จ่ายเกิน ๑๒,๕๓๓.๐๐	สมาชิก ๓,๕๐๕.๐๐
	ค่าจ้างพิเศษ (เจ้าหน้าที่พิมพ์ และภารโรง) ๑,๑๘๐.๐๐
	ค่าพาหนะ ๕๕๐.๐๐
	รางวัลเจ้าหน้าที่สมาคม ฯ ๑,๐๕๐.๐๐
	พัสดุ (สมนาคุณคณะกรรมการ
	ค่าสมัครเพื่อให้อาสา ที่ประชุม) ๑,๑๖๐.๐๐
	ค่าพิมพ์หนังสือรายชือ
	สมาชิก ๒,๐๐๐ เล่ม ๕,๖๖๒.๐๐
	ค่าถ่ายรูป ๓๖๐.๐๐
	ค่าจัดส่งหนังสือรายชือ
	สมาชิก ๑๓๐.๐๐
	ค่าใช้จ่ายเย็บปกเล่ม ๔,๑๐๖.๐๐
รวม ๒๐,๑๑๓.๐๐	รวม ๒๐,๑๑๓.๐๐

นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

ผู้บันทึกรายงาน

นางสาวรัญจวน อินทรกำแหง

ผู้ตรวจรายงาน

เอกสารประกอบรายงานสรุปผลการประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๙

หมายเลข ๑

สรุปรายได้ของห้องสมุดต่างๆ

๑. จากเงินงบประมาณ

งบประมาณเป็น จำนวนเงินที่ได้จากคลัง ต้องปฏิบัติตามระเบียบของงบประมาณ งบประมาณเริ่มเดือนตุลาคมถึงกันยายน สำนักงบประมาณจะมีปฏิทินกำหนดเวลาการทำงานงบประมาณล่วงหน้าไว้ให้ เช่น ปี ๒๕๐๙ จะต้องทำงานงบประมาณ ปี ๒๕๑๐ ระยะเวลาการทำงานงบประมาณ คือ ตั้งแต่ ๑ ธันวาคม ถึง ๑๐ กุมภาพันธ์ หลังจากนั้น ๑๐ กุมภาพันธ์ จะต้องรวบรวมเงินนำเสนอ สำนักงบประมาณ เพื่อกำหนดการต่อไป การเสนอต้องแจ้งรายละเอียด ข้าง ความ ต้องการ และความจำเป็น สั้นๆ สั้นๆ เงินนั้นๆ ประกอบด้วยเมื่อสำนักงบประมาณพิจารณาเห็นสมควรแล้ว จะทำร่าง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี เสนอคณะรัฐมนตรี และจะประกาศเป็น พ.ร.บ. งบประมาณประจำปี นั้นๆ ได้ คือเมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว.

๒. จากเงินบำรุงการศึกษา

๓. จากงบประมาณมหาวิทยาลัย

๔. จากรายได้พิเศษอื่นๆ

๔.๑ ค่าปรับ

๔.๒ การบริจาค อาจได้รับเป็นเงิน หนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ทรัพย์สินและวัสดุต่างๆ.

๔.๓ คัดค้านขอความร่วมมือจากองค์การต่างประเทศ หน่วยราชการ สถานทูต และสถานอื่นๆ เช่น A.I.D., Asia Book Program เทศบาล สภาจังหวัด สภาวิทยาลัย ธนาคาร และ วัด เป็นต้น.

๔.๔ ขอความร่วมมือจากสมาคม เช่น :

- สมาคมนักเรียนเก่า.
- สมาคมผู้ปกครองและครู.

๔.๕ ขอความช่วยเหลือเป็นส่วนตัว จากคณะครู อาจารย์ หรือ

คณะบดีของสถาบันนั้นๆ.

- ๔.๖ จัดตั้ง คณะบุคคล เพื่อ เป็น ตัว แทนช่วยเหลือห้องสมุด คณะ บุคคลนั้น จะได้ จัดกิจกรรม เพื่อ ทหารายได้ หรือหาหนังสือเข้า ห้องสมุด ได้แก่ :

- ชมรมห้องสมุด.
- คณะกรรมการนักเรียน.
- ชมรมบรรณารักษ์.
- คณะกรรมการห้องสมุด.
- คณะ กรรมการ จัดหาหนังสือ
- คณะ กรรมการ ชดเชย ถ้า เชิญ บุคคลที่มี หนังสือ เป็น จำนวน มากเป็นกรรมการ จะช่วย เพิ่มปริมาณหนังสือได้มาก.

- ๔.๗ จัดรายการ ต่างๆ เพื่อ ทหาราย ได้ เช่น :

- ปรากฏตา.
- ฉายภาพยนตร์.
- การแสดงละคร.
- กิจกรรมในโอกาสพิเศษ เช่น วันฉลอง ครบรอบ ๒๕ ปีของ โรงเรียน.

- ๔.๘ เงินรายได้จากจังหวัด เช่น :

- ขอแบ่ง จาก ค่าผ่านประตู งาน ประจําของจังหวัด.

- ขอ ส่วนแบ่งจากราย ได้ของ สโมสรจังหวัด.

- เข้าร่วมกิจกรรมของ จังหวัดเพื่อ ทหารายได้ เช่น รับประทานอาหาร.

- ๔.๙ จัดตั้งวัน สำคัญ ของห้องสมุด เพื่อ เป็นโอกาส สำหรับ หาเงิน หรือหนังสือเข้าห้องสมุด เช่น :

- วันบริจาคหนังสือ.
- วันหนังสือ.
- วันห้องสมุด.

- ๔.๑๐ ให้เข้าร่วมสังคมของในห้องสมุด หรือให้เข้าร่วมสังคม ที่อยู่ใน ความ ครอบครองของห้องสมุด เช่น ให้เข้าโต๊ะ เก้าอี้ ให้เข้าหนังสือในระหว่างปีภาค และให้ เข้าเลือกทรัพยากร เป็นต้น.

- ๔.๑๑ เก็บเงินค่ายืม จาก สมาชิก และเก็บค่าเช่าจากบุคคลอื่นที่ ไม่ได้เป็นสมาชิก.

- ๔.๑๒ ตั้งโรงพิมพ์ และหารายได้ จากการรับจ้างพิมพ์หนังสือ.

- ๔.๑๓ ให้นักเรียน นักศึกษา เป็น Guide เพื่อนำชาวต่างประเทศ ชม สถานที่ ต่าง ๆ ราย ได้ ที่ เหลือ จากหัก ค่าเบี่ยงเบนแล้ว ยํารุงห้องสมุด.

รายงานสรุปการประชุมสามัญประจำปี

๗๓

๔.๑๔ ผลกำไรจากการทำหนังสือ
อนุสรณ์.

๔.๑๕ จาก การ จำหน่าย หนังสือได้
รายได้จากส่วนลด หรือจาก
การ จำหน่าย หนังสือพิมพ์
เก่าๆ.

๔.๑๖ รัชชามหัทธนี บำรุงสกล
ยังมี นักศึกษาสนใจ ฝึกงาน
ห้องสมุด ใน โอกาส อันควร
เช่น ในการแสดงกิจกรรมของ
นักเรียน นักศึกษา ชุมนไหว้
เข้าร่วม สวัสดิการชมหนังสือ
และรับชมหนังสือเพื่อ
หารายได้บำรุงห้องสมุด.

๔.๑๗ จำหน่ายสิ่งของที่จัดทำขึ้นจาก
วัสดุที่เหลือใช้.

๔.๑๘ จัดทำหนังสือคู่มือเพื่อพิมพ์
จำหน่าย เช่น หนังสือแนะนำ
แหล่งวัสดุได้เปล่า.

๔.๑๙ ด้วยการแลกเปลี่ยน เช่น การ
แลกเปลี่ยนดวงตราไปรษณีย
การกับชาวต่างประเทศ แล้ว
นำดวงตราไปรษณียการไปแลก
กับหนังสือ.

๔.๒๐ ได้จาก ค่าสมนาคุณหรือรางวัล
เช่น ได้จากการช่วยขาย
หนังสือ.

ไข่มุกด์ มลิ้นทะเล เลข ผู้รวบรวม

เอกสารประกอบรายงานสรุปผลการประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๗

หมายเลข ๒

มติของที่ประชุม เสนอต่อสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

๑. เป็นตัวแทนรับซื้อหนังสือวารสาร
ทั้งต่างประเทศ และ ในประเทศ.

๒. เป็นศูนย์กลาง :

— รับแลกเปลี่ยนหนังสือ
ระหว่างห้องสมุดต่างๆ.

— รับหนังสือบริจาคจากสถาบัน
หรือเอกชน แล้วนำมาคัดเลือก

จักส่ง ไปให้ห้องสมุดตามความ
เหมาะสม.

๓. นำมาตรฐานห้องสมุดที่กำหนด
ไว้เสนอไปยังกระทรวง ทบวง
กรม และสถานที่เกี่ยวข้องให้
พิจารณาหาทางรับมาตรฐานนั้น.

๔. เสนอต่อกระทรวงทบวงกรม และ
สถานที่เกี่ยวข้องให้ ห้องสมุดมี
ฐานะเป็นหน่วยงานที่มีสิทธิขอตั้ง
งบประมาณ และ อัตรากำลัง ของ
ตนเองได้.

เอกสารประกอบรายงานสรุปผลการประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๗

หมายเลข ๓

มติของที่ประชุม เสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการและมหาวิทยาลัย

๑. เสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ

- ๑.๑ เพื่อปรับปรุง และ ยกฐานะห้อง
สมุดโรงเรียนและวิทยาลัย ให้
ขอเสนอให้

- กระทรวง ศึกษาธิการ ตั้ง คณะ
กรรมการ โดยมีผู้แทนของ
สมาคม ห้องสมุด แห่งประเทศ
ไทย ร่วม เป็น กรรมการ ด้วย
เพื่อ :

- ก. พิจารณาแก้ไขระเบียบการ
เก็บเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ.
๒๕๑๐.

- ข. วางระเบียบของกระทรวงศึกษา
ธิการว่าด้วยห้องสมุดโรงเรียน
และวิทยาลัย.

- ค. พิจารณา มาตรฐานห้อง สมุด
โรงเรียนและวิทยาลัย.

- ๑.๒ เพื่อปรับปรุง และ ยกฐานะห้อง
สมุดประชาชน ให้ขอเสนอให้.

- กระทรวง ศึกษาธิการ ตั้ง คณะ
กรรมการ โดยมีผู้แทนของ
สมาคมห้อง สมุด แห่ง ประเทศ
ไทย ร่วม เป็น กรรมการ ด้วย
เพื่อ :

รายงานสรุปการประชุมสามัญประจำปี

๑๕

- ก. วางระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยห้องสมุดประชาชน.
- ข. พิจารณามาตรฐาน ห้องสมุดประชาชน.
- ค. พิจารณาหาทางยกฐานะบรรณารักษ์ลูกจ้างเป็นข้าราชการ.

๒. เสนอต่อมหาวิทยาลัย เสนอเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ.

- ๒.๑ เงินบำรุง ห้องสมุดที่เก็บจากลิขสิทธิ์หรือนักศึกษานั้น ขอให้มอบแก่ห้องสมุดทั้งหมด ถ้ามหาวิทยาลัยใด มีห้องสมุดกลางและห้องสมุดประจำคณะ

ขอให้แบ่งให้ห้องสมุดกลางไม่น้อยกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนเงินที่ได้รับ ส่วนอีก ๖๐ เปอร์เซ็นต์นั้น ให้เป็นของห้องสมุดคณะ.

- ๒.๒ แบ่งงบประมาณที่ได้รับจากกระทรวง การคลัง ให้แก่ห้องสมุดกลาง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของห้องสมุดอีก อย่าง น้อย ๕ เปอร์เซ็นต์ของจำนวนเงินทั้งสิ้น ไม่รวมค่าก่อสร้าง ค่าซื้อที่ดิน และเงินเคอน ส่วนห้องสมุดคณะนั้น ขอแบ่งจากเงินงบประมาณของคณะไม่ต่ำกว่า ๕ เปอร์เซ็นต์เช่นเดียวกัน.

คำขวัญวันเด็กปี พ.ศ. ๒๕๑๐

อนาคตของชาติจะสุกใส หากเด็กไทยเรียนดี และมีความประพฤติเรียบร้อย

หนังสือชักพระพุทธรูปศาสนา

๒. หนังสือสอนพระพุทธรูปศาสนาแก่เด็ก

คำร้อง เพื่อรพลา

ในระหว่าง ๔๕ ปี แห่งพระพุทธกิจ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราทั้งหลายนั้นได้ทรงแสดงพระธรรมคำสั่งสอน อัน พระ องค์ ทรงพบเห็นจากการประพฤติปฏิบัติด้วยพระองค์เอง ไว้เป็นจำนวนมาก เริ่มแต่หลังจากที่ทรงตรัสรู้ พระอนัตตสัมโพธิญาณได้ ๒ เดือนเต็มได้เสด็จไปโปรดปัญจวัคคีย์ ทั้ง ๕ รูปด้วยเทศนา “อัมมจักกัปปวัตตนสูตร” ในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ เป็นต้นมา ซึ่งทำให้วันอันสำคัญครั้งนั้นจักเป็นวันสำคัญวันหนึ่งในพระพุทธศาสนา เพราะเหตุว่าหลังจากการแสดงพระธรรมในวันนั้นทำให้โกลธัญญะเป็นผู้มีดวงตาเห็นธรรมได้ทูลขออุปสมบทซึ่งทรง อนุญาตให้บวชได้ จึงบังเกิดมีพระภิกษุขึ้นเป็นองค์ แรกครบเป็นรัตนกรีย วันนั้นจึงได้ชื่อว่า “วันอาสาฬหบูชา” สืบมา.

ต่อจากนั้นมา ได้มีผู้เลื่อมใสศรัทธา ในพระธรรมคำสั่งสอนของ พระองค์ท่าน และเข้ามาทูลขออุปสมบทเป็นพระภิกษุ

ทำให้เกิดมีอรรทสาวกผู้สำเร็จพระอรหันต์ถึง ๖๐ รูปด้วย พระองค์ท่านจึงโปรดให้พระอรหันต์เหล่านั้นแยกย้ายกันไปในที่ต่าง ๆ ไม่ให้ช้กันเพื่อประกาศพระธรรมคำสั่งสอน แม้พระองค์เองก็ได้ทรงเสด็จดำเนินไปแสดง ขัอธรรมะ ในที่ต่าง ๆ ด้วยเช่นเดียวกัน ดังปรากฏอยู่แล้ว.

ธรรมะ คำสั่งสอน ของ พระองค์ นั้นมีมากมายเป็นที่เลื่อมใสของชนหมู่ มากผู้ สดบฟัง คำสั่งสอนของพระองค์ ที่ทรงแสดงนั้น ล้วน แล้วแต่เป็นสิ่งที่สมควรที่จะประพฤติปฏิบัติตาม ทรงแสดงแนะนำให้ปฏิบัติเท่านั้นหาได้ทรงบังคับให้ทำตามไม่ ถ้าผู้ใดปฏิบัติตามได้ก็จะประสบแต่ความสุขและประโยชน์แก่ตนเอง ทรงสอนให้ใช้สติปัญญาพิจารณาให้เห็นจริงเสียก่อน เมื่อเห็นจริงแล้วจึงค่อยปฏิบัติให้รู้ตามที่ ทรงแสดงให้ฟัง ทรงแสดงเพื่อให้เห็น ให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติตาม ทั้งที่เป็นประโยชน์ในปัจจุบัน ที่เป็นประโยชน์

ในภายหน้า และที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
เหมาะแก่กาลและบุคคล ดังจะเห็นได้
เมื่อโปรดให้พระธรรมสารกถา ๖๐ รูป
นั้นจารึกออกไปประกาศพระศาสนา พระ
องค์ทรงตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลายเธอทั้งหลาย
จงเที่ยวจาริกไป จงแสดงธรรมซึ่ง
มีความงามในเบื้องต้น มีความงามใน
ท่ามกลาง และมีความงามในเบื้องปลาย
จงประกาศแบบแห่งการครองชีพอันสม-
บูรณ์ประเสริฐและบริสุทธิ์”

พระธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้านั้นมีมากมาย แต่
อาจย่อลงเป็นหลักได้ ๓ ประการ คือ
เว้นความชั่ว ๑, บำเพ็ญความดี ๑, ทำ
ใจให้ผ่องใส ๑. ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าเมื่อ
เวลาล่วงเลยมา ๒๕ ศตวรรษแล้ว นับแต่
พระพุทธองค์ได้เสด็จดับขันธปรินิพพาน
ไป คำสั่งสอนของพระองค์ท่านจึงหา
ได้ล่วงไปไม่ ยังคงอยู่เป็นเครื่องทำให้
บุคคลข้ามพ้นจากห้วงวิญญูสงสาร สม
ดังที่ ได้ ทรงแสดง ไว้ ใน ขัณฺฑก กถา ก่อน
ปรินิพพานว่า “ธรรมและวินัยเหล่านี้
เราแสดงไว้ บัญญัติไว้เพื่อภิกษุทั้งหลาย
ประพฤติกิเลสในกาลนี้ ธรรมและวินัยเหล่านี้
เองก็อยู่เป็นองค์พระศาสนาของพระภิกษุ
ทั้งหลาย ในเมื่อเราได้ล่วงลับไปแล้ว.”

ธรรมะทั้งหลายนั้นหาได้เหมาะสมแก่
พระภิกษุสงฆ์แต่ฝ่ายเดียวก็หาไม่ ทรง
แสดงไว้ให้เหมาะแก่บุคคลทุก ๆ ชั้น แต่
ในบ้านเมือง เราการแสดงข้อธรรมะให้
แพร่หลายนั้นน้อย มีทางพระภิกษุสงฆ์
ศึกษาเล่าเรียนและ ปฏิบัติ ตาม เป็นผู้ สืบ
ศาสนา แล้วนำข้อธรรมะนั้นมาแสดง
ทาง พระธรรม เทศนา หรือ ทาง บรรยาย
ปาฐกถา เป็นต้น การเผยแพร่โดยทางผู้รู้
ผู้เข้าใจอันได้แก่ อุบาสก อุบาสิกา
บรรยาย หรือ แสดง ปาฐกถา โดย อาศัย
หลักธรรม ของ พระพุทธ องค์ แก่ หมู่ ชน
จากนั้นโดยการ พิมพ์ ข้อ ธรรมะ เผย แพร่
เป็นธรรม บรรณาการ เนื่อง ในมงคล กาล
หรือในกิจการงานต่าง ๆ เป็นต้น หรือ
ทางสำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ จักรการพิมพ์
ออกจำหน่าย โดยรวบรวมข้อบรรยาย
อภิปราย หรือ ปาฐกถา ตลอดจนพระ
ธรรมเทศนาที่พระภิกษุสงฆ์ทรงแสดง จัด
เข้าเป็นเล่ม เพื่อท่านผู้สนใจใคร่ ได้เห็น
คุณงามแห่งหลักธรรมนั้น ๆ ซื่อหามา
อ่านมาศึกษา เพื่อนำไปเป็นข้อประพฤติ
ปฏิบัติสืบต่อไป.

แต่ยังมี ข้อที่ จักว่าบก พร่องอยู่ อย่าง
หนึ่งก็คือ การสอนหลักธรรมนั้น มิได้จัก
ให้แก่เด็กหรือเยาวชน อย่าง กว้าง ขว้าง

เพลงจะเริ่มขยายมากในระยะเวลาไม่กี่ปีมานี้ เพราะว่าการเผยแพร่มีมากขึ้นในรัชสมัยของหลวงหน่งสอทองชนกเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ เด็ก ๆ อ่านแล้วทำความเข้าใจให้แก่ตนเองได้ยาก โดยนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้มีพระราชปรารภถึงการสอนพระพุทธศาสนาในประเทศเราว่ายังบกพร่องผิดกษัตริย์ศาสนาอื่น ๆ ที่พยายามสอนศาสนาเริ่มแต่สมัยยังเป็นเด็ก ๆ อยู่ ซึ่งจะทำให้เด็กเข้าใจแต่เยาว์วัยถึงพระราชนิพนธ์คำแนะนำในหนังสือ "พุทธมามกะ" ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชทาน ในพระราชพิธีวิสาขบูชา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๑ ดังมีเนื้อความดังนี้ "... แต่การสั่งสอนในประเทศของเราเองนั้น จะนับว่าทำก็แล้วไม่ได้เลย การสอนเด็กต้องนิยมนำพร่องที่สุด ก่อนขยายแก่หรือพลอย ในบ้านก็ได้พยายามสอน ๆ ปลูก ๆ ครั้นมาขึ้นคั้งนี้ว่ากลับซัดไซ้ลงไปอีก เพราะการสอนในบ้านก็เกือบจะไม่มีการสอนตาม

วัดกันน้อยลง เพราะมีโรงเรียนอื่น ๆ แทนพระสอนหนังสือ ตามโรงเรียนก็ได้สอนศาสนาอย่างจริงจังไม่ จนเด็กที่สวดมนต์ได้มีน้อยที่สุดและให้พระไม่เล่นกับเด็ก จะเล่าเรียนมักเป็นคนอายุมากที่ขาดบ้างที่เรียนอย่างจริงจังบ้าง แต่ที่เรียนจริง ๆ ก็ของน้อยมาก การสั่งสอนเด็กที่ยังบกพร่องอยู่นั้น น่าจะแก้ไขได้ไม่ยากนัก และเป็นของที่ควรพยายามแก้ไขอย่างยิ่ง "

จาก พระราชปรารภ นั้น ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ราชบัณฑิตยสภาประกาศการประกวดแต่งหนังสือ สอนพระพุทธศาสนาแก่เด็กชั้นประถม เพื่อพิมพ์เป็นของหลวง เปรื่องจากฉบับที่ชนะรางวัลการประกวดเป็นที่หนึ่ง สำหรับที่พระราชทานในวันวิสาขบูชาทุก ๆ ปี โดยมีข้อกำหนดดังนี้**

๑. ใคร ๆ จะแต่งก็ได้แก้ไขแต่งเพียงคนละเรื่องในปีหนึ่ง ๆ.
๒. ให้ส่งหนังสือประกวดไปยังราชบัณฑิตยสภาในระหว่างเข้าพรรษา จนออกพรรษาเป็นที่สุด.

* คือราชบัณฑิตยสถานปัจจุบัน.

** เมเปลี่ยนแปลงไปบ้างในแต่ละปีที่กำหนดหัวข้อที่จะใช้ ซึ่งราชบัณฑิตยสถานจะประกาศ ประกวดเป็นคราว ๆ ไป.

พุทธมามกะ

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า

กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงเรียบเรียง

และพระราชนิพนธ์คํานำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชทาน

ในงานพระราชพิธีวิสาขบูชา

พระพุทธศักราช ๒๔๗๑

๓. ขนาดหนังสือเป็นขนาดกระดาษ
พลัสแคบ หน้าละ ๒๐ บรรทัด มีจำนวน
อยู่ในระหว่าง ๒๕ หน้าถึง ๓๐ หน้า แต่
จะเขียนตัวบรรจงหรือพิมพ์ก็ได้.

๔. ต้องแต่งเป็นภาษาไทยและอธิบาย
ความให้เข้าใจเด็กขนาดอายุ ๑๐ ขวบ
อ่านเข้าใจความได้.

๕. เรื่องที่แต่งให้เป็นการสอนพระ
พุทธศาสนาตามหลักในพระไตรปิฎก และ
มีให้กล่าวอธิบายความย่อคำสอน.

การประกวดแต่งหนังสือแบบนี้และจัก
พิมพ์ขึ้นเป็นเล่มเริ่มมีมาแต่ปีพ.ศ. ๒๔๗๒
เป็นต้นมาจนกระทั่งในปัจจุบัน เป็นหนังสือ
ที่เหมาะสมแก่ เด็ก เพราะ มี หมาย ที่จะ
เขียนขึ้นเพื่อ สอน ให้ เด็ก รู้ ถึง ข้อธรรมะ
ต่าง ๆ ที่มีมาในพระไตรปิฎก และได้มี
มาในพระไตรปิฎก และได้มีบางเล่มที่
ทางกระทรวง ศึกษาธิการ จัดเข้าเป็นแบบ
เรียนด้วย นับว่าน่าจะมีไว้สำหรับห้อง
สมุด แต่ปรากฏว่าค่อนข้างจะหายาก
นอกเสียจากที่ทาง กระทรวง ศึกษาธิการ
จัดพิมพ์ไว้เพื่อใช้เป็นแบบเรียน.

เทคนิคของแนะนำหนังสือชนบท
สามารถค้นหาและมอข (ของผู้เขียนเอง)
โดยจัดเรียงตามลำดับที่จัดการประกวด
พร้อมทั้งบรรณนิทัศน์ลงเขป ก็ต่อไป:

พนพิศมัย คิสกุล, ม.ร. หอวัง: สารสนเทศ.

พระนคร, โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒ-
ธนากร, ๒๔๗๒.

๖๗ หน้า.

คำสอนเป็น เรื่อง สอนให้ เรา รู้ จักว่า
อะไรดี อะไรชั่ว สิ่งใดเป็นบุญ สิ่งใดเป็น
บาป คุณของคำสอนนั้นมีมาก พุทธ-
ศาสนามีคุณต่อชาวพุทธ คุณอันนั้นแยกได้
เป็นคุณของพระพุทธเจ้า คุณของพระธรรม
และคุณของพระสงฆ์ หนังสือเล่มนี้
พรรณนาคุณเหล่านั้นอย่างง่าย ๆ ทำให้
เด็กเข้าใจได้ และยังอธิบายถึงศีล ๕
คุณของ ขุพพการี และคุณ ของ พระมหา-
กษัตริย์รวมด้วย พระราชทานพระราช
นิพนธ์คำนำด้วย.

พินิจวรรณการ, พระ: อริยทรัพย์.

พระนคร, โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒ-
ธนากร, ๒๔๗๓.

๖๒ หน้า.

นาย สุนทรผู้พ่อ สอน เด็ก ชายเสดียง
ผู้ลัดลงหัวข้อธรรมเรื่องอริยทรัพย์ อัน
เป็นทรัพย์ที่ประเสริฐทั้ง ๗ ซึ่งได้แก่
สัทธา ความเชื่อ ศีล ข้อละเว้น หิริ ความ
ละอาย โศกตปัส ความกลัว สตะการ
พึง จาคะการให้ และขณฺญา โดยยก

ศาสนคุณ

หนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชนิพนธ์

ในงานพระราชพิธีวิสาขบูชา

พุทธศักราช ๒๕๒๓

มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

อุทาหรณ์อย่างง่าย ๆ ทำให้เด็กเข้าใจ
 แดง ทำนองพอ พกกับลูกอย่าง กันเองเชิง
 โต้ตอบ ใช้คำเรียบเรียงเหมาะเจาะเป็น
 ตัวอย่างอันดีแก่เด็ก ๆ หนังสือฉบับนี้แต่ง
 ทดเกล้า ฯ ถวาย ทรงพระราชทาน
 คำนวณไว้ด้วย.

พระครูวิจิตรธรรมคุณ: ทิศ ๖. พระนคร,
 โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร,
 ๒๔๗๔.

๗๖ หน้า.

ครั้งหนึ่งสมเด็จพระสันตปาปาเสด็จ
 ทรงพบเด็กชายซึ่งคลั่งก่าลงกรายให้วัด
 ต่าง ๆ อยู่ จึงทรงเข้าไปตรัสถามไ้
 ความว่า เด็กชายซึ่งคลั่งก่าลงกรายให้วัด
 คำสั่งของบิดาก่อนตาย จึงทรงเทศนา
 ไปรศ โดยยกอุทาหรณ์เปรียบเทียบกับ
 ต่าง ๆ นั้น เป็นครุฑาจารย์ สามภรรยา
 เพื่อนบ้านไพร่ ภิกษุสามเณร การกราย
 ให้เป็นการตอแยแทนคุณที่แต่ทรงแสดง
 ให้เห็นว่าการปฏิบัติตอแยแทนคุณนั้นดีกว่า
 การกรายให้ หนังสือเล่มนี้บรรยายขยาย
 ความเปรียบเทียบเพิ่มเติมอีกอย่างง่าย ๆ
 ที่ละทีละที แสดงข้อปฏิบัติต่อกันและกัน แะ
 ละข้อ ๆ ให้เข้าใจแจ่มแจ้งขึ้น.

พลับ พรปรีชา: ทิศธรรม. พระนคร,
 โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร,
 ๒๔๗๔.

๗๑ หน้า.

หลวงบำรุงสิทธิกิจพอ เก็ก ชาย ของอา
 อธิบายตอแยชดาม ของลูกถึง ความเกว
 ข้อง สัมพันธ์ ของ คนในโลก โดย ยก ขั
 ธรรมะที่ พระ พทอเจ้า แสคง แก่ สิ่ง คาล
 มาณพ ใช้การอธิบายด้วยการยกตัวอย่าง
 จากบุคคลรอบ ๆ ตัวและทเกวข้อง การ
 แต่งใช้แบบ ทำนอง เรืองชีวิตปัจจุบัน มา
 แสคง ทำให้มองเห็นภาพชัดความ
 บรรยายง่าย เข้าใจเร็วและชัดเจน.

เล่มนี้ เป็น ฉบับที่ ได้ รับ พระราชทาน
 รางวัลชั้นที่ ๒ ราชบัณฑิตยสภา พิมพ์
 ถวาย พระภิกษุสงฆ์ เป็นของชำร่วย ใน
 โอกาส มา เข้มม หอ พระ สมค ฯ และ
 พิพช ภณัท สถาน สำหรับ พระนคร ในปี
 พ.ศ. ๒๔๗๔.

พลับ พรปรีชา: ขุบายมช ๖. พระนคร,
 โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร,
 ๒๔๗๔.

๗๘ หน้า.

หลวงบำรุงสิทธิกิจพอส่งเด็กชายของอา
 ลูกชายเขามาศึกษาที่กรุงเทพ ฯ จึงมี

หนังสือชุดพระพุทธศาสนา

๘๓

ความห่วงใยในบุตรเกี่ยวกับอนาคตอัน
เป็นต้นเหตุทำคามเสียหายแก่การศึกษา
เล่าเรียน จึงได้เขียนจดหมายแนะนำข้อ
ธรรมอันเป็นเหตุความเสียหายเหล่านั้น
ให้เห็นคุณโทษโดยชัด ชัดให้เห็น สมจริง
อย่างง่าย ๆ โดยแสดงเหตุผลออกไว้
วิธีการเขียน จดหมาย แสดงตัว อย่าง ให้
เห็นอย่างชัดเจน ความรัก ของ พ่อแม่ ที่อลง
คงใจให้ลูกทำดี ประพฤติดี เขียนชวน
อ่านมาก ทรงนิพนธ์คำแนะนำพระราชทาน
ไว้ด้วย.

เจ้า ศรีสวัสดิ์: อบายมช. ของคุณ.
พระนคร, โรงพิมพ์พระจันทร์,
๒๔๗๕.

๘๑ หน้า.

พระพุทธเจ้า ของ เรานั้น เป็น บุคคลผู้
ประเสริฐสุด แม้จะทรงแสดงอบายในทาง
แก่ชนทรพแล้ว ยังทรงแสดงถึงทางที่
จะนำไปสู่ความ พินาศ ยอธยัย แห่งทรพ
อีกด้วย เพื่อเป็นข้อเตือนสติ อันเรียกว่า
อบายมช. หนังสือเล่มนี้บรรยายถึงอบาย
มช.เหล่านั้นอย่างง่าย ยกอุทาหรณ์ที่
เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวทำให้เห็นได้จริง และ
ยกถึงโทษ แห่ง อบายมช.แต่ละ อย่างมา

กล่าวไว้และแสดงผลดีแห่งการหลีกเลี่ยง
อบายมช.นั้น ๆ ด้วย.

เล่มนี้เป็นฉบับที่ได้รับพระราชทาน
รางวัลชั้นที่ ๒ ของปี พ.ศ. ๒๔๗๕ จาก
มูลนิธิศึกษา พิมพ์ถวายพระภิกษุสามเณร
เป็นของชำร่วย เมื่อมาเยี่ยมหอพระสมณ
และพิพิธภัณฑ์สถานสำหรับพระนครในปี
พ.ศ. ๒๔๗๕.

๕ ชื่อประเภท: วิทยุชุมชนมีกิตติประโยชน์
๕ ประการ. พระนคร, โรงพิมพ์
สยามพาณิชย์การ, ๒๔๗๖.

๑๐๒ หน้า.

เด็กชาย ละเอียตเป็นผู้สนใจในเรื่อง-
ธรรมะ เมื่อได้ฟังพระธรรมเทศนามาแล้ว
มีความเข้าใจน้อย จึงหาโอกาสได้ถาม
จากหลวงเจริญกิจศึกษาผู้ใหญ่ ลง
สนธิอบายเริ่มแต่กรรม คือ การกระทำ
ว่าการทำดีย่อมได้ผลดี การทำชั่วย่อมได้
รับผลชั่ว ถ้าเชื่อในกรรมอย่างมั่นคงย่อม
พยายามทำความดี อันก่อให้เกิดผลใน
ปัจจุบัน ๕ ประการ ซึ่งได้แก่ ความ
ซื่อสัตย์สุจริตในการงาน การรักษา
ทรัพย์ที่หามาได้ การคบคนดี การเลี้ยง
ชีพตามกำลังทรัพย์ที่หามาได้ ลงอบาย
ให้หลานฟังจนแจ่มแจ้งและยกตัวอย่างที่

เหมาะทำให้เข้าใจดี ส่วนวนแต่งใจความ
ก็ ชวนอ่าน นอกจากจะเหมาะสำหรับ
สอนเด็ก ๆ แล้ว ยังเหมาะสำหรับผู้ใหญ่
อ่านอีกด้วย ทรงพระราชวินิจฉัยคำนาไว้
พร้อมด้วยเหตุผลที่ทรงเลือกสำนวนนี้เป็น
ฉบับสำหรับรางวัลชั้นที่ ๑.

อ้อ ศรีเปารยะ: สัมภาษณ์กิตติประโยชน์
๔ ประการ. พระนคร, โรงพิมพ์
พระจันทร์, ๒๔๗๗.

๗๕ หน้า.

นายแจ่ม สวรรคณ คุรประชาบาลทำ
บุญมีเทศน์ที่ขาน จึงชวนนักเรียนมาฟัง
ด้วย แต่มีนักเรียนที่ไม่เข้าใจได้ไต่ถาม
ข้อธรรมนั้น นายแจ่มจึงถือโอกาสใน
ชั่วโมงเรียนบรรยายอธิบายให้ฟังธรรมะที่
พระเทศน์นั้นก็คือ ธรรมอันก่อให้เกิด
ประโยชน์ในภายหน้าซึ่งได้แก่ ความมี
ศรัทธา ความมีศีล ความมีใจสละ และ
ความมีปัญญา ครออธิบายโดยใช้อุทาหรณ์
ประกอบให้นักเรียนฟังจนเข้าใจ ส่วนวน
แต่งเป็นทำนองครสอนในชั้นให้นักเรียน
ฟัง เปิดโอกาสให้นักเรียนไต่ถามได้
ทำให้มีบรรยากาศชวนอ่านสำหรับเด็ก
และชี้ให้เห็นตัวอย่าง คุณความดีของครู
อีกด้วย.

พระมหาอดอ ทินนาโก: อธิฐานธรรม ๔.
พระนคร, โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์,
๒๔๗๘.

๖๕ หน้า.

ความตั้งใจเป็นสิ่งสำคัญ คนจะดีหรือ
จะชั่วก็เพราะความตั้งใจ คนใดมีความ
ตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการที่จะทำดี จะ
เป็นคนดี ชอบเสียมีคนรักใคร่ นับถือ
ธรรมอันพึงตั้งไว้ในใจหรืออธิฐานธรรม
นั้นเป็นธรรมดี เหมาะที่ทุก ๆ คนควรจะ
มีไว้ อันได้แก่ความรอบรู้ ความจริงใจ
การเสียสละ และความสงบ บุคคลใดมี
ธรรมเหล่านี้ ตั้งไว้ในใจย่อมจะทำดี
ประพฤติดี ยิ่งมีมากเท่าใดยิ่งทำให้เป็น
ผู้ตั้งอยู่ในภูมิธรรมชั้นสูงยิ่ง ๆ ขึ้นไป
หนังสือเล่มนี้แสดงให้เห็นคุณธรรมเหล่านี้นั้นเป็นข้อ ๆ โดยยกอุปมาเทียบให้เข้าใจ
ง่ายแต่แจ่มแจ้ง.

พร มลิกทอง: วชิร ๔. พระนคร, โรงพิมพ์
อักษรเจริญทัศน์, ๒๔๘๐.

๘๓ หน้า.

นายบุญ วรศีลธรรม สอนลูกชาย
ให้เข้าใจกับคุณธรรม ๔ อย่าง ซึ่งเขียน
เครื่องทำให้เจริญในโลกนี้คือ คบสัตย์บริษ
ฟังคำสั่งสอนของท่าน คริครองให้รู้

หนังสือชุดพระพุทธศาสนา

๘๕

สิ่งที่ดีที่ชั่ว ประพฤติกรรมอันสมควร พอ
ยกตัวอย่างเทียบให้ลูกเข้าใจได้ถ่องแท้
แท้ และให้พิสดารถึงความเข้าใจของลูก
ในชั่วธรรมนั้น ๆ โดยวิธีตามคำถามให้
ลูกตอบ หนังสือนี้นอกจากแสดงชั่วธรรม
แล้วยังแสดงด้วยอย่างของเด็กที่ผู้สนใจใน
สิ่งควรแก่กาลละอิดโลดหนึ่ง.

ลข ทอญเควค : จักร ๔. พระนคร,
โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๔๘๑.
๘๒ หน้า.

ธรรมการละเลงที่ไปไถ้นั้นยอม
อาคัยลขของมัน รอดถึงเจกหมายไค้กเรียบ
ร้อยปลอตกยักเพราะลขของมันนั้นหม่น
ไปคี่ อปมวนพระพทธเจ้าทรงนำมาเทียบ
ว่า ลอทธะทำให้บุคคลเลงไปสู่เจ
กหมายที่คี่อันเป็นความเจริญอย่างยิ่ง ใน
ชีวิต กคัชธรรมะที่เรียกว่า จักร ๔ อัน
ไค้แก้อยู่ในถันที่เหมาะ คบคนคี่ การคัง
ตนไว้ชอบ และการที่ไค้ทำความคไ้ไ้ปาง
ก่อน ธรรมะเหล่านี้ผู้ประพฤติตามยอม
นำบุคคลนั้นไปสู่ความเจริญ ประสพแต่
ความสขท้านองเคียวกยลอันนำรตไปสู่เจ
กหมายเรียบร้อย ล้านวนแต่่งทำให้แม่เด็ก
เล็กก็เข้าใจไค้.

พระมหาชั้น ญาณโร : เวสาลีชกรณ-
ธรรม ๕. พระนคร, โรงพิมพ์อักษร
เจริญทัศน์, ๒๔๘๒.

๕๕ หน้า.

ความกล้าหาญไค้แก่ ความไม่กลัว
ไม่สทกสท้าน ไม่อ่อนแอในทางคี่ ทำให้
ผู้มีความกล้าหาญไม่หวาดหวั่นสทกสท้าน
สามารถปรากฏตัวในสังคมไค้ ธรรมะที่
มีอุปมัยในท้านองเคียวกยลนั้นเรียกว่าเวสา-
ลีชกรณธรรม เป็นธรรมอันทำให้เกิด
ความกล้าหาญซึ่งมี ๕ ประการอันไค้แก่
ความเชื่อในสิ่งทควรเชื่อ ประพฤติกาย
และวาจาให้เรียบร้อย ความเป็นผู้ไค้ศึกษา
มาก ปรารภความเพียร และความรอบ
รู้ในสิ่งทควรรู้ ผู้มีธรรมะเหล่านี้ยอม
ทำให้ไม่หวาดหวั่นสทกสท้านในข้อมคทิล
ไค้ ๆ อันเป็นความชั่ว ล้านวนอธิบายไค้
สิ่งทเห็นง่ายร้อย ๆ ทัวเด็กนักเรียนและ
ขยายความออกไปสั้น ๆ พอให้เข้าใจเหตุ
และผลในธรรมะนั้น ๆ.

พระลคณิศร : สังคหวัด ๔. พระนคร,
โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๔๘๓.
๑๑๓ หน้า.

นายประเทือง พ่อเด็กชายวิจิตร สั
บุตรชายเข้ามาเรียนหนังสือที่ กรุงเทพ ฯ

ด้วยความห่วงใยในการที่ลูกจากบ้าน มา
จะได้รับความเดือดร้อนในสังคม จึงได้มี
จดหมายชักชวนให้ลูกทรายในธรรมะ ที่
จะเป็นเครื่องยกเหนยวนาใจซึ่งกันและกัน
ที่เรียกว่าสังคหวัตถุ ๔ คือ ทานการให้
ขึ้น บิยวาจาเจรจาอ่อนหวาน อิตถริยา
ประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น สมา
นัตตตา ความไม่ถือตัว พอชฌายสัง
สอนลูกให้เข้าใจในธรรมะเหล่านี้ด้วยการ
ยกตัวอย่างเทียบให้เห็นจริง แต่ไม่บังคับ
กลับสอนให้ลูกตรองตรองลองหัก ประพฤติ
ก็แล้วสังเกตผลเอาเอง หนังสือเล่มนี้ยัง
แสดงให้เห็นถึงความรักและความห่วงใย
ของพ่อทมิทอลูกออกด้วย.

พระศรีสมโพธิ : สุขของคฤหัสถ์ ๔.
พระนคร, โรงพิมพ์พระจันทร์,
๒๔๘๔.

๑๐๔ หน้า.

สุขทำให้สบายกายสบายใจ ตรงกัน
ข้ามกับทุกข์ ซึ่งทำให้ไม่สบายกายไม่
สบายใจ ดังนั้นคนเราจึงปรารภว่าแต่สุข
แต่ในฐานะที่เป็นผู้ครองเรือน พระศาสดา
ทรงแสดงให้เห็นว่าบุคคลจะมีสุขได้
๔ ประการด้วยกัน คือสุขเกิดมาแต่ความ
มิตรพโย สุขเกิดแต่การจ่ายทรัพย์บริโภค

สุขเกิดแต่ความไม่ต้องเป็นหนี้ และสุข
เกิดแต่ประกอบกิจการงานที่ ปราศ จาก โทษ
หนังสือบรรยายถึงสุขที่ได้รับจาก เหตุ
นั้น ๆ แสดงวิธีและข้อปฏิบัติตลอดจนถึง
ทุกข์ซึ่งจะเกิดจากการไม่ปฏิบัติหรือกระทำ
ตรงข้าม ให้เห็นด้วยอีกโสตหนึ่ง ล้วน
พรรณนาเข้าใจได้ง่าย.

ทินกร ทองเควต: ธรรมของชนรชาวาส ๔.
พระนคร, โรงพิมพ์พระจันทร์,
๒๔๘๕.

๗๘ หน้า.

ผู้ครองเรือนหรือที่เรียกว่าชาวาส
ย่อมเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นจำนวนมาก จึง
จำต้องมีธรรมเป็นหลักยึดเพื่อประพฤติก่อ
บุคคลเหล่านั้นให้ถูกต้อง เพื่อก่อให้เกิด
ความรักกันเป็นผลดีต่อการอยู่ร่วมกัน
ธรรมะเหล่านั้นคือ ความซื่อสัตย์ ความ
รักข่มใจ ความอดทนและความสละให้
ขึ้น หนังสือเล่มนี้แสดงธรรมะแต่ละข้อ
ใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารเหมาะ ทำให้
อ่านเข้าใจง่าย มีนิยายเป็นอุทาหรณ์
ประกอบแทรกในเรื่องเหมาะแก่การ สอน
เด็กอย่างยิ่ง.

หนังสือชุดพระพุทธศาสนา

๘๓

พระศรีสมโพธิ : ความเชื่อ. พระนคร,
ยวพตติกสมาคมแห่งประเทศไทย,
๒๕๐๓.

๕๖ หน้า. ภาพประกอบ.

ความเชื่อในทางที่ย่อม นำ ไป สู่ สติ
ความเชื่อในสิ่งที่ดีควรเชื่อนั้นประมวลลงไว้
เป็น ๕ สถานคือ เชื่อพ่อแม่ เชื่อครู
อาจารย์ เชื่อผู้ปกครอง เชื่อพระพุทธเจ้า
เชื่อกรรม ส่วนงานแต่งทำนอง พจนานะ
นำให้เด็กเข้าใจถึงเหตุผลว่าทำไม จึงต้อง
เชื่อ เมื่อเชื่อแล้วผลอย่างไร โดยยก
อุทาหรณ์เชิงนิยายเทียบให้เข้าใจ.

เล่มนี้เป็นฉบับแต่งทูลเกล้าฯ ถวาย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุ
ณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชทานใน
งานวิสาขบูชา ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ การจัด
พิมพ์ครั้งนี้ยวพตติกสมาคมแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ พิมพ์ขึ้นเพื่อ
เผยแพร่.

พระครูธรรมมาธิการ : กตัญญูกตเวที.
พระนคร, นิธิเผยแพร่พุทธธรรม วิก
ิตายพิชิต, ๒๕๐๓.

๗๘ หน้า.

หนังสือเล่มนี้เป็นฉบับที่ใคร่พระราชา

ทานรางวัลชั้นที่ ๑ สำหรับการประกวด
ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชทานเนื่องใน พระ
ราชพิธีวิสาขบูชา และเล่มนี้พิเศษแพร่
พุทธธรรมวัชรชัยพิชิต พิมพ์ขึ้นเพื่อความ
แพร่หลายแห่งพุทธธรรมในสังฆมณฑล
วิสาขบรณมี พุทธศักราช ๒๕๐๓.

ส่วนงานแต่งเป็นการบรรยาย กตัญญู
กตเวที โดยยกนิทานชาดกประกอบ และ
พรรณนาเป็นตอนๆ ถึง กตัญญูกตเวทีคือ
บุคคลต่าง ๆ คือ พ่อแม่ ครูอาจารย์
พระมหากษัตริย์ พระพุทธเจ้า และผู้มี
อุปการะอื่น ๆ เด็กเข้าใจได้คือได้เป็น
ลำดับ ทรงพระราชทานพระดำริชักชวน
ให้ช่วยกันแต่งหนังสือเข้าประกวดไว้ด้วย.

เกษม บุญศรี : ธรรมอันทำให้งาม ๒
อย่าง. พระนคร, โรงพิมพ์พระจันทร์,
๒๕๕๐.

๕๓ หน้า.

เรื่องนพวรรณง่าย ๆ ในเรื่องของ
ความงามธรรมตา เพื่อให้เด็กเข้าใจเสีย
ก่อนในเบื้องต้น แล้วจึงเริ่มอธิบายหลัก
ธรรมะคือ ขันติ และโสรัจจะ อันเป็น
ธรรมทำให้งาม ๒ ประการ ยกแต่ละข้อ
มาอธิบายดำเนินเรื่องเป็นตอน ๆ ประกอบ

ควยเหตและผล มีนิทานประกอบควย สรป
ล่งให้เก็เข้าใจถึงความงามเช่นไรจึงเป็น
ความงามที่สมบรณ์อันพึงฝึกหัดกระทำให้
เกิดในตนเสียแต่เยาว์วัยอยู่.

ทินกร ทองเควต : การระ ๖. พระนคร,
โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๕๑.

๕๓ หน้า.

การเคารพนยไหวเป็นคารวะที่บุคคล
พึงกระทำต่อกันและกัน ในพระพท-
ศาสนานนถความเคารพเป็น สิ่ง สำคัญ
พระพทเจ้าทรงตรัสสอนบุคคลให้เคารพ
๖ ประการ อันได้แก่การเคารพใน พระ
พทเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ในการ
ศึกษา ในความไม่ประมาท และในการ
ปฏิสันถารตอบรับ การเคารพในสิ่งทควร
แก่การเคารพเหล่านี้ ย่อม เป็นผลให้ ต่อ
บุคคลผู้นอบน้อม เพราะล้วนเป็นเหตุชัก
นำไปแต่ในทางเพื่อความเจริญ ไม่เป็นไป
ในทางเสื่อมเลย หนังสือเล่มนี้ พรรณา
คุณต่าง ๆ ของสิ่งทควรเคารพทั้ง ๖ อย่าง
สั้น ๆ มีอุปมาทำให้เข้าใจประกอบควย.

ทินกร ทองเควต : บุคคลหาได้ยาก ๒.
พระนคร, โรงพิมพ์พระจันทร์,
๒๔๕๒.

๖๒ หน้า.

ของบางชนิดในโลกเช่น เพชร พลอย
อย่างก็ย่อมจะพบบ่อยได้ยาก ซึ่งขายกันควย
ราคาแพง แต่ก็นกรวดเป็นของดาษดื่น
ย่อมไม่มีราคาค่างวด แม้แหล่งกำเนิด
จะมาจากหินด้วยกันอุปมานั้นใด คนใน
โลก บุคคลที่มีชื่อเสียงในกิจการอย่าง
หนึ่งอย่างใดย่อมหาได้ยาก นาน ๆ จึงจะ
พบและมีเกียรติคุณสูงฉนั้น บุคคลเช่น
กล่าวนั้น ย่อมจะประเสริฐกว่าเพชรพลอย
เป็นอันมาก แต่บุคคลที่หายากอันพระ
พทเจ้าทรงแสดงไว้มี ๒ ประเภท คือ
บุพพการี อันเป็นบุคคลที่ท้อปการะก่อน
ประเภท ๑ และกตัญญูกตเวที อันเป็น
บุคคลที่ท้อปการะ ททาน ทาแล้ว และ คอย
แทนอีกประเภท ๑ หนังสืออธิบายถึง
บุพพการีต่าง ๆ และการที่จะสนองคุณ
ท่านเหล่านั้นไว้อย่างละเอียด ทำให้
เก็ ๆ ได้เข้าใจ - ทำเรื่องยกอุทาหรณ์
แสดงไว้ ให้ เห็น ชัดถึง บุคคล หาได้ยาก
เหล่านั้นควย.

สืบพันพารเสนอ โสณกุล, ม.จ. หึง :
ธรรมอันเป็นโลกบาล ๒ อย่าง.
พระนคร, โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๕๓.
๑๕๐ หน้า.

ล้านวน ประกวดสำหรับขึ้น โปรก

เกล้าฯ ให้ พิมพ์รวม กันเข้า เป็นเล่มเดียว
สำหรับพระราชทาน มี ๓ ส่วนด้วยกัน
ส่วนของ ม.ร. หญิง สิบพันพาร เสนอ
โสดมกล ได้รับพระราชทานรางวัลชั้นที่
๑ (หน้า ๑ - ๗๐) แต่งบรรยายอย่าง
ง่าย แก่เด็กโดยอาศัย หนังสือ แนว สอน
วิชาธรรมา โรงเรียนนายร้อยทหารบกเป็น
ต้นๆ ไป เกี่ยวกับธรรมอันเป็นโลกบาล
คือ หิริกับโอตตัปปะ ความกตัญญูกับยาช
เบญจศีลกับเบญจธรรม เพื่อประกอบให้เข้า
ใจ - ส่วนของเรื่องที่ ๒ เป็นของนายสัง
กรธโร ได้รับพระราชทานรางวัลชั้นที่ ๒
(หน้า ๗๑ - ๑๔๕) แต่งเป็นเรื่องราว
ในครอบครัวเล็กๆ พ่อเป็นพ่อค้าขายดง
ชีวิตในแง่ต่างๆ แก่ลูก ว่ามีกฎข้อบังคับ
เพื่อความเรียบร้อย แต่กระนั้นก็มีกา
ละเมียดน้อยๆ และได้อธิบายให้เข้าใจ
ถึงบุญและบาป และหิริโอตตัปปะ ซึ่งเป็น
ธรรมที่จะช่วยคุ้มครองโลก และจะนำไป
ทำแต่บุญกุศล อันจะนำไปสู่ความสุข และ
ความเจริญ ส่วนของเรื่องที่ ๓ เป็นของ
นายวรกร กันตามระ ได้รับพระราชทาน
รางวัลชั้นที่ ๒ (หน้า ๑๔๗ - ๑๕๐) แต่ง
เป็นแบบ พ่อเขียนจดหมายเล่าชีวิตธรรมะ
เพื่อให้ลูกปฏิบัติตัว และอธิบายถึงธรรม

อันเป็นโลกบาล แก่ลูกให้เข้าใจด้วย.

ฉบับนี้ ได้ พิมพ์ แจกในงาน ถวาย ถวาย
พระกฐินพระราชทาน ณ วัดพระปฐมเจดีย์
กว้างในปีเดียวกันนั้น.

พระปริยัติโมลี : โอวาทของพระพุทธเจ้า
๓ อย่าง. พระนคร, โรงพิมพ์พระ
จันทร์, ๒๔๕๔.

๑๐๓ หน้า.

นกขณทองเป็นนกที่พูดและอาจสามารถ
เลียบเสียงมนุษย์ได้ นกขณทองนี้จะพูด
ไพเราะ หรือไม่ก็แล้วแต่เสียงที่มันได้ยิน
ได้ฟัง คนเราก็เช่นกัน การฟังแต่สิ่งที่ดี
ย่อมประพฤติกิริ ได้รับแต่ความสุข ความ
สงบ ครองกันข้าม ถ้าได้ฟังแต่สิ่งชั่วร้าย
ย่อมประพฤติกิริชั่ว เต็มๆ จึงควรฟังคำสั่ง
สอนของพ่อแม่ ครู อาจารย์ เมื่อเติบโตใหญ่
เป็นพลเมืองก็ควร เชื่อฟังพระมหากษัตริย์
สำหรับพทธศาสนิกชน โอวาทอันเป็นข้อ
เขยิบเห็นข้อคำสอนใดๆ ก็คือ โอวาท ๓
ประการ ของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ ได้
ทรงแสดงไว้ว่า จงเว้นความชั่ว กระทำ
แต่ความดีและชำระใจให้ผ่องใส บุคคล
ใดประพฤติดี ตาม พระโอวาท นั้น ย่อม เป็นผู้

ประสยสข มีแต่บุญกุศล หนังสือเล่มนี้
อธิบายเทียบให้เข้าใจง่ายแก่เด็ก ๆ.

วรากร กิตติามระ : อธิปไตย ๓. พระนคร,
โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๕๕.

๑๑๗ หน้า.

บรรยายเรื่องภายในครอบครัวเล็ก ๆ
ที่น่าชื่นชม และ สมควร เป็นตัวอย่างที่ดี
ครอบครัวหนึ่ง ที่พ่อแม่เข้าใจลูก
เป็นอย่างดี มีทั้งการแนะนำสั่งสอนและ
อบรมให้ลูกประพฤติในสิ่งที่ควรเป็นคว
อย่างที่เหมาะสมแก่เด็ก ขณะพ่อพาออกไป
เที่ยวชมสถานที่ พ่อก็อธิบายให้ลูกฟัง
เกี่ยวกับสถานที่นั้น ๆ เมื่อพาไปวัดก็แนะ
นำข้อปฏิบัติต่าง ๆ มีสวามนศ เป็นต้น
เมื่อพูดถึงธรรมะ คือ อธิปไตย ๓ ที่
ลูกไม่เข้าใจ พ่อก็อธิบายให้ลูกเข้าใจ
พร้อม ๆ กันนั้น ก็สั่งสอน แนะนำสั่ง ทควร
ปฏิบัติ อันสมควรที่เด็กจะอ่านและใช้เป็น
ตัวอย่างที่ดี.

เกษม บุญศรี : ปธานความเพียร ๔.
พระนคร, โรงพิมพ์พระจันทร์,
๒๔๐๒.

๘๒ หน้า.

วันหนึ่งในขณะที่ลูกชายช่วยบิดาถอน

หญ้าอันเป็นการกำจัดวัชพืชที่ทำอัน
ตรายแก่ต้นไม้ที่ประโยชน์ บิดาอาศัย
หลักการอธิบายหลักธรรมในเรื่องปธาน
ความเพียร ๔ ประการคือ เพียรระวังไม่
ให้บาปเกิดขึ้นในสันดาน เพียรละบาปที่
เกิดขึ้นแล้ว เพียรให้กุศลเกิดขึ้นในสัน
ดาน เพียรรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้วไม่ให้
เสื่อม โดยค่อย ๆ พดพิศค่อไปที่ละข้อ ๆ
ให้ลูกฟังเข้าใจ ใช้เรื่องราวที่เห็น
ง่าย ๆ มาประกอบตามลำดับ สรุปลงใน
ตอนท้ายด้วย เรื่องในปัจจุบันให้ เข้าใจที่
เจนคียงจน.

วัชร คงอดิศักดิ์ : การไม่คบคนพาล
และการคบคนพาล. พระนคร, โรง
พิมพ์พระจันทร์, ๒๔๐๓.

๑๒๗ หน้า.

นายเพิ่มอธิบายลักษณะคนพาลให้เป็น
ที่สังเกตแก่เด็กชายเพียร ตลอดจนความ
เสียหายที่จะเกิดขึ้น หากจะไปคบหา
สมาคมด้วยเป็นเบืองต้น แล้วจึงอธิบาย
ลักษณะและคุณสมบัติของบัณฑิตและการ
คบค้าสมาคมกับบัณฑิตให้ดูอย่างไรให้
ฟัง โดยยกนิทานมาประกอบในเชิง
เปรียบเทียบ ทำให้เด็กชายเพียรเข้าใจดี
ในที่สุด.

หนังสือชุดพระพุทธศาสนา

๕๑

เกษม บุญศรี : การบูชาคนที่ควรบูชา.
พระนคร, โรงพิมพ์พระจันทร์,
๒๕๐๔.

๑๒๕ หน้า.

นางอินผู้เป็น ย่าสอนหลานชาย
อภิราตน์และหลานหญิงอรสาให้เข้าใจถึง
คุณงามความดี ของ การ บูชาในบุคคลที่
ควรบูชาอันได้แก่พระพุทธ พระธรรม พระ
สงฆ์ พ่อแม่ ครู อาจารย์ พระมหา-
กษัตริย์ ย่าบรรยายถึงวิธีการบูชาให้
หลานเข้าใจ บอกทาสหรือส่งสอนให้
หลานทราบแน่ชัด หนังสือนี้แต่งเรื่อง
ชีวิตในครอบครัว ซึ่งหลานผู้มีความ
สนใจ ในสิ่งต่างๆ นำมาได้ตามย่าผู้ซึ่ง
ด้วย น้ำใจ รัก พยายามอธิบาย ชี้แจงให้
หลานเข้าใจ.

เกษม บุญศรี : การตั้งตนไว้ชอบ.
พระนคร, โรงพิมพ์พระจันทร์,
๒๕๐๗.

๗๕ หน้า.

บรรยายเรื่องในครอบครัว ซึ่งแม่ได้
ช่วยอธิบายในลูกชาย และ ลูกหญิงทั้ง ๒
เข้าใจในเรื่องการตั้งตนไว้ชอบ ๓ ประการ
คือ ทำให้มีศรัทธาเกิดขึ้น, ทำให้มีศีล

และต้องรู้จักเสียสละ โดยการอธิบาย
อย่างง่ายและ เหตุกับผล ของ การกระทำ
แต่ละประการนั้น ตอนท้ายมีบทสรุปทบท
วนให้เข้าใจอีกที เรื่องนี้เป็นเรื่องแม่
อธิบายผิดกับหลายเล่มมาแล้ว.

เกษม บุญศรี : ความเป็นผู้สัจมาก.
พระนคร, โรงพิมพ์พระจันทร์,
๒๕๐๘.

๘๕ หน้า.

แม่พุดให้ ลูกทราบ และ เข้าใจในเนื้อ
ความแห่งหลักธรรมความเป็นผู้สัจมาก
เริ่มเป็นข้อๆ ตามลำดับอันได้แก่ วิชาที่
ต้องเรียนรู้อย่างไร เรียนให้เหมาะแก่อัธภาพ
เรียนให้เป็นผู้สัจมาก และผลของความรู้อย่างไร
แม่ยกเหตุผลของความเป็นผู้สัจมากโดย
ใช้นิทานมาสาธกให้ลูกเข้าใจและในตอน
ท้ายเรื่องก็กล่าว ย้ำให้ เรียน มาก และ
ประพฤติดี เก่งๆ อ่านตลอดแล้วจะเข้าใจ
ได้.

อาภรณ์ ถิลกโคกน : ศิลปะ. พระนคร,
โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๐๘.

๑๓๐ หน้า.

แต่งเป็นการบรรยายของแก่นักเรียน
ที่ไ้รยความรู้ ในเรื่องศิลปะ ว่าอะไรเป็น

ศิลปะ คือค่าของศิลปะ ความเป็นผู้มี
ศิลปะ ศิลปะในแง่ของธรรมะอันเป็นอุดม
มงคล ศิลปะวัตถุสำคัญของชาติอันได้
แก่ ประณีตสถานสำคัญในบ้านเมือง เรา
มาพบให้ฟังเป็นลำดับง่าย ๆ อธิบายความ
แตกฉานชัดเจน เหมาะสมกับจิตใจของ
เด็กวัยนี้.

ข้อสังเกต อย่าง หนึ่ง ใน หนังสือ สอน
พระพุทธศาสนาแก่เด็ก ฉบับที่ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชทาน
เนื่องในงานพระราชพิธีวสาชบชาประจำปี
นั้น ทุก ๆ ปี ได้พิมพ์ภาพพระพุทธรูป

สำคัญ ๆ ที่มีประวัติฐานอยู่ตามวัดวา
รามที่สำคัญ ๆ หรือในพิพิธภัณฑ์สถาน ปี
ละ ๑ รูป เปลี่ยนกันไป อันเป็นการเผยแพร่
และแนะนำให้เด็ก ๆ ได้ รู้จักและชื่น
ชมในประณีตศิลป์ และความงดงามแห่ง
ปฏิมากรรมของชาติในยุคสมัยต่าง ๆ อัน
หาความีได้ในปัจจุบัน ที่น่าจะห่วงแทนไว้
ชั่วกาลยาวสานต์ และโปรดเกล้าฯ ให้
พิมพ์ผู้แต่งเรื่องไว้ในเล่มด้วย นับเป็น
พระมหากรุณาธิคุณอันเกล้าฯ และนับ
เป็นเกียรติอย่างสูงแก่ผู้ชนะการ ประกวด
ด้วย.

คำขวัญวันอนามัยโลก พ.ศ. ๒๕๑๐

“พัฒนาอนามัยให้สุขสันต์ ต้องร่วมกันทุกฝ่ายจึงได้ผล”

รายงานสรุปการปฏิบัติงานในรอบปี

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

การปฏิบัติงานของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ สมาคมฯ ได้ดำเนินงานตามโครงการที่วางไว้ มีการประชุม คณะกรรมการบริหารของสมาคมฯ รวม ๑๐ ครั้ง (ถึงวันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕) และได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๑๒ แผนก แต่ละแผนกมีประธาน แผนกดำเนินงานตามมติของที่ประชุม คือ :

๑. แผนกบรรณารักษ์ นายชลธิช ลิขะวณิช เป็นประธาน.

๑.๑ ได้รับ และรวบรวมหนังสือที่หน่วยราชการและประชาชน ตลอดจนจวนร้านค้าบริจาคเป็นสมบัติของห้องสมุด รวม ๕ เล่ม วารสารรวม ๒๐ เรื่อง.

๑.๒ จัดซื้อวารสารภาษาไทย และต่างประเทศรวม ๑๔ เรื่อง จัดเตรียมหนังสือสำหรับใช้ใน

การอบรมระดับต่างๆ คือ อบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ ชุติครุ มัธยมร่วมกับครูสภา, อบรมวิชาบรรณารักษ์ ชุติ ป.กศ.อบรมชุดพิเศษตามความต้องการของหอสมุดแห่งชาติ, อบรมห้องสมุดโรงเรียน, อบรมห้องสมุดเฉพาะ.

๑.๓ เปิดบริการให้กรรมการและสมาชิกใช้ห้องสมุดของสมาคมฯ.

๒. แผนกปฏิคม นายแพทย์คำรง เพ็ชรพลาย เป็นประธาน.

ได้ดำเนินงานให้สมาชิกพบปะสังสรรค์ จัดเลี้ยงต้อนรับแขกของสมาคมฯ แขกชาวต่างประเทศ สมาชิกที่เดินทางกลับจากต่างประเทศ และเลี้ยงส่งสมาชิกที่เดินทางไปต่างประเทศดังนี้ :

๑๗ พฤษภาคม เวลา ๑๘.๓๐ น.

๕ เลียงส่งเพื่อเป็นเกียรติแก่ Miss Dera Dean บรรณารักษ์ศาลาอเมริกัน สมาชิกของสมาคมฯ ซึ่งพ้นหน้าที่และเดินทางไปปฏิบัติงาน ณ ประเทศอื่น.

๑๖ กรกฎาคม เวลา ๑๒.๐๐ น. เลียงอาหารกลางวัน Mr. & Mrs. J.S. Parker ณ ภัตตาคารหอยเทียนเหลา.

๒๘ กรกฎาคม เวลา ๑๒.๐๐ น. เลียงอาหารกลางวันเพื่อเป็นเกียรติแก่นางนิศยา จุฑามาศย์ กรรมการ และนางสาวนิลวรรณ อินทะเคหะ เลขานุการบริหาร เนื่องในโอกาสจะเดินทางไปต่างประเทศ.

๓ สิงหาคม เวลา ๑๖.๓๐ น. เลียงนำชาเพื่อเป็นเกียรติแก่ Dr. R.C. Swank คณบดี School of Librarianship, University of California, Berkeley.

๒๓ สิงหาคม เวลา ๑๒.๐๐ น. เลียงอาหารกลางวันเพื่อเป็นเกียรติแก่น.ส. รส วงศ์ยังอยู่ เลขานุการสมาคมฯ ซึ่งจะเดินทางไปต่างประเทศ.

๓ กันยายน เวลา ๑๒.๐๐ น. เลียงอาหารกลางวันเพื่อเป็นเกียรติแก่ Mr. F.E. Mohrbard ซึ่งเป็น Director of the National Agricultural Library, U.S.A.

๒๗ กันยายน เวลา ๑๖.๓๐ น. เลียงนำชา เพื่อเป็นเกียรติแก่ Dr. Morris A. Gelfand ผู้เชี่ยวชาญของยูเนสโกที่หอสมุดแห่งชาติ.

เดือนธันวาคม คือนับและอำนวยความสะดวกในการชมสถานที่ต่างๆ แก่ Miss Alice Morton บรรณารักษ์ห้องสมุด Wellesley College ซึ่งได้รับทุน Steven Traveling Fellowship เดินทางมาศึกษาแลกเปลี่ยนของห้องสมุดและวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ได้จัดให้ชมหอสมุดแห่งชาติ ศูนย์วิจัย ฯลฯ และร่วมรับประทานอาหารกับบรรณารักษ์ไทยและบุคคลสำคัญทางการศึกษา อาทิ : ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีกรมวิชาการ ผู้อำนวยการกองสัมพันธ์ต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ.

๑-๓ ธันวาคม คือนับ Taun Sayid Ahmed Bin Ali นายกสมาคมห้องสมุดแห่งมาเลเซีย จัดหาโรงแรมที่พักให้ นำชมหอสมุดกลางพาหุวรรณศาสตร์ ห้องสมุดประชาชน จังหวัดนนทบุรี, พระบรมมหาราชวัง, ชมงานแสดงสินค้านานาชาติแห่งเอเชียครั้งที่ ๑ ที่หัวหมาก, ทิมแลนด์ ที่จังหวัดนนทบุรี ฯลฯ

รายงานสรุปการปฏิบัติงานในรอบปี

๕๕

นาฏศิลป์ไทย โขนชกคึกสิริภาพ ละคร
กรรมการหลายท่านได้เล็งอาหารกลาง-
วันและอาหารเย็น.

๓. แผนกทะเบียน นายทวี มุขระ-
โกษา เป็นประธาน.

ได้สำรวจจำนวนสมาชิก ปรากฏว่า
ถึงก่อนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๕ มี
สมาชิกสามัญและวิสามัญ รวม ๑๑๕๔
ราย สมาชิกวารสาร ๓๗๔ ราย สมาชิก
กิตติมศักดิ์ ๖ ท่าน.

ได้จัดพิมพ์รายนามสมาชิกสำหรับใช้
ในการเลือกตั้งประจำปี เป็นจำนวน
๒,๐๐๐ เล่ม.

๔. แผนกวิเทศสัมพันธ์ นายสุข
พงษ์สถิตย์ เป็นประธาน.

ดำเนินการติดต่อกับสมาคมห้องสมุด
สมาคมอื่น ๆ และสถาบันต่างประเทศทั่ว
โลก แผนกนี้ได้ร่วมกับแผนกปฏิคม
นำแขกต่างประเทศชมกิจการห้องสมุด
และสถาบันต่าง ๆ ของไทยเสมอ.

เดือนสิงหาคม คัณรับ Dr. R.C.
Swank คณบดี School of Librarianship
University of California, Berkeley.

เดือนสิงหาคม แผนกนี้ได้ติดต่อกับ

ยังองค์การยูเนสโกปารีส เพื่อขอรับ
พัฒนาภาพยนตร์เรื่อง "The Written
Word" เพื่อใช้สำหรับฉายในประเทศไทย
ทางองค์การยูเนสโกได้มอบฟิล์มภาพ-
ยนตร์เรื่องนี้ให้โดยไม่คิดมูลค่า ขอแค่
เพียงว่าให้ผู้อนยืมไปใช้ให้ด้วย และทาง
องค์การยูเนสโกจะได้ ขอคำขอยืมของ
สมาคม ฯ ไว้ในเอกสารของยูเนสโกว่า
สมาคมฯมีภาพยนตร์เรื่องนี้ให้ผู้ต้องการ
ใช้ติดต่อขอยืมได้ทศสมาคม ฯ.

เดือนกันยายน คัณรับ Mr. F.E.
Mohrhard ซึ่งเป็น Director of the
National Agricultural Library, U.S.A.
และ Dr. Morris A. Gelfand ผู้เชี่ยวชาญ
ของยูเนสโก.

เดือนธันวาคม ได้พิจารณาข้อเสนอ
และร่างข้อบังคับการจัดตั้งกลุ่มห้องสมุด
ส่วนภูมิภาค (SEAGLA) ที่ Mr. Rydings
บรรณารักษ์ห้องสมุดของกงส่งมา.

๕. แผนกเผยแพร่วิชาการ

นางแม่นมาศ ชวลิต เป็นประธาน.

ได้รื้ออบรมในส่วนกลางดังนี้ :

๕.๑ อบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์
ชุดक्रमิยมนวามกับครุสภาที่โรงเรียน

พาณิชยการพระนคร ระหว่างวันที่ ๑๗ มีนาคม ถึง ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ มีผู้เข้าอบรม ๓๔๕ คน สอบได้หมก.

๕.๒ อบรมวิชาบรรณารักษ์ ชุด ป. ก.ศ. จำนวน ๔๑ คน สอบได้ ๓๕ คน ไม่มีสิทธิสอบ ๑ คน สอบตก ๑ คน.

๕.๓ อบรมชุดพิเศษ ตามความต้องการของหอสมุดแห่งชาติ จำนวน ๓๖ คน ระหว่างวันที่ ๔ เมษายน ถึง ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ สอบได้หมก.

๕.๔ อบรมห้องสมุดโรงเรียน ที่โรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย ระหว่างวันที่ ๒๓ ถึง ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ผู้เข้าอบรมจำนวน ๓๖๕ คน สอบตก ๓ คน วิทยากร ๗๕ คน.

๕.๕ อบรมห้องสมุดเฉพาะ ที่ห้องสมุดโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ระหว่างวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ถึง ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ มีผู้เข้ารับการอบรม ๓๐ คน.

๕.๖ วางโครงการจัดทำเรื่อง หัวเรื่อง (Subject Headings).

๖. แผนกประชาสัมพันธ์ นางสาว วัลย์วรรณ อินทรกำแหง เป็นประธาน.

๖.๑ ได้ให้รายการวิทยุ ณ สถานี

ท.ท.ท. ทุกวันอาทิตย์ที่ ๓ ของเดือน เวลา ๘.๐๐-๘.๔๕ น. มีรายละเอียดดังนี้ :

๑๖ มกราคม แนะนำหนังสือเกี่ยวกับกรรม และสารคดีกานัน.

เดือนกุมภาพันธ์ งดรายการ เพราะซ่อมสถานี.

๒๐ มีนาคม แนะนำหนังสือใหม่ในรอบ ๓ เดือน.

๑๗ เมษายน สนทนาเรื่องความสนใจในการอ่านของชาวไทยมุสลิม ใน ๔ จังหวัดภาคใต้.

๑๕ พฤษภาคม สนทนาและแนะนำหนังสือที่ อยู่ในความสนใจของเยาวชนไทย และต่างประเทศ.

๑๕ มิถุนายน สนทนาเกี่ยวกับหนังสือศิลปะต่าง ๆ.

๑๗ กรกฎาคม แนะนำหนังสือใหม่ในรอบ ๓ เดือน.

๒๑ สิงหาคม สนทนาหนังสือวรรณคดี.

๑๘ กันยายน สนทนาหนังสือกับสุขภาพจิต ตอนที่ ๑.

๑๖ ตุลาคม สนทนาหนังสือกับสุขภาพจิต ตอนที่ ๒.

รายงานสรุปการปฏิบัติงานในรอบปี

๕๗

๒๐ พฤศจิกายน สันตนา ๓ วส
หนังสือ ๓ ประเภทที่น่าสนใจ คือ:

๑. หนังสืออ้างอิง ๒. หนังสือ
นวนิยาย ๓. หนังสือสารคดี.

๑๘ ธันวาคม สันตนาการผลิตหนังสือ
ในเมืองไทย.

๖.๒ จัดรายการชื่อ "เรื่องน่าอ่าน"
ออกอากาศ ณ สถานีวิทยุ ๑ ป.ณ. ทุก
วันพุธ เวลา ๑๘.๔๐น.-๑๙.๐๐น. ผู้
จัดทำคือนางสนธิ์ ประภาสวดี และนาง
สาววณิ คักกเจริญ - รายการนี้ได้นำ
นำหนังสือ ที่เห็นว่ามีค่าอ่านทุกประเภท
เช่น บางเรื่องจากสวนโมกข์ ของท่าน
พุทธทาสภิกขุ, อรรถาธิบายคณนอวก
ของวิลาศ มณีวัต, สัมภาษณ์ ของ
ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช, หนังสือชุด
บ้านเล็ก ของสคนธรส ฯลฯ ได้รับความ
สนใจจากผู้ฟังมากพอควร.

๖.๓ รวบรวมหนังสือให้แก่ห้องสมุด
กรมพัฒนาชุมชน ๑๘๐ เล่ม.

๖.๔ จัดหนังสือ ของ ท่าน รัฐมนตรี
กระทรวง ศึกษาธิการ ให้แก่ กรม พัฒนา
ชุมชน.

๖.๕ จัดส่งหนังสือเด็กที่สมาคมฯ จัด
พิมพ์ไปร่วมแสดงหนังสือสำหรับเด็กครั้ง

ที่ ๒ ที่ทรงโตเกียวจำนวน ๗ เล่ม.

๖.๖ จัดแสดงหนังสือเกี่ยวกับ
ศาสนาอิสลามที่แปลเป็นไทยรวมทั้งวาร
สาร ผลงานของสมาคมฯ ในงานการส่งเสริม
การอ่านในภาคใต้, ฉายสไลด์ภาพ
เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม, เช่นประวัติ
ศาสนามุฮัมมัด มีสัญลักษณ์ทั่วโลก, การ
ประกอบพิธีฮัจญ์ และ โบราณวัตถุสถาน
สำคัญทางศาสนาอิสลาม ฯลฯ มีผู้ชม
ประมาณ ๕,๐๐๐ คน นางสาวสา
วณิยังอยู่ เป็นผู้จัด.

๖.๗ นางสาวสา วณิยังอยู่ ได้
ช่วย จัด การ ขบรม ห้อง สมก ประชาชน ที่
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.

๖.๘ ช่วย จัด ห้อง สมก สำหรับเด็ก
ของ วัดเขา ไกรลาศ ที่ อำเภอเมืองหัวหิน
นางสาวสา วณิยังอยู่เป็นผู้จัด.

๖.๙ นางสาวสา วณิยังอยู่ ได้
ร่วมเดินทางไปกับหน่วยพัฒนาชุมชนของ
กรมพัฒนาชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมห้อง
สมุด และส่งเสริมการอ่าน.

๖.๑๐ นางสาววณิ คักกเจริญ ได้
ร่างโครงการจัดตั้ง ที่อ่าน หนังสือในภูมิ
ภาคเหนือของภาคการยุเนสโก.

๑. แผนกวารสาร นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย เป็นประธาน.

ดำเนินการออกวารสารราย ๒ เดือน ของสมาคม เป็นปีที่ ๑๐ ซึ่งแผนกวารสารได้ดำเนินการในรอบปี มกราคม - ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ดังต่อไปนี้ :

๑.๑ ดำเนินการขอเปลี่ยนสถานที่พิมพ์ จากมณฑลการพิมพ์เป็นโรงพิมพ์ไทยเชียน ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๕.

๑.๒ ดำเนินการจัดพิมพ์วารสารปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ - ๖ รวม ๖ ฉบับ จำนวนเรื่อง ๓๒, บทความวิชาการ ๖ ปกิณกะ ๖ เรื่องและข่าว จำนวนฉบับละ ๑,๒๐๐ เล่ม.

๑.๓ จัดทำซอง ๑๐,๐๐๐ ซอง สำหรับใส่วารสาร.

๑.๔ จัดการส่งวารสารให้สมาชิกปรากฏว่ามีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จึงขอพิมพ์เพิ่มอีก ๕๐ เล่ม คือจำนวนพิมพ์ ๑,๒๕๐ เล่ม เพื่อให้เพียงพอ.

๒. แผนกหาทุน นางจิตตรา ประนิช เป็นประธาน.

งานฝ่ายหาทุนนี้ ยังไม่ได้จัดกิจกรรม

พิเศษ แต่ได้จัด :

๒.๑ งานด้านสิ่งและของหนังสือ ซึ่งนำรายได้มาสู่สมาคม ได้จัดทำไปแล้ว ดังนี้ :

๒.๑.๑ สิ่งของวารสารภาษาต่างประเทศ ให้แก่ หอสมุดแห่งชาติ รวม ๔ รายการคือ :

a. Asian Survey.

b. Journal of Asian & African Studies

c. Journal of Folklore Institute.

d. Indonesia.

๒.๑.๒ ได้จัดซื้อกราฟที่ส่งไปชำระค่าหนังสือ ที่ส่งให้แก่ หอสมุดแห่งชาติ คือ ส่งให้แก่ :

๑) บริษัท Toko Banko ญี่ปุ่นมูลค่า ๕๓.๕๐ เหรียญอเมริกัน ชำระค่าหนังสือ Kai Hentai.

๒) Mr. M. Michel ฝรั่งเศสมูลค่า ๒๐ เหรียญอเมริกัน ชำระค่าสมุดภาคหนังสือพิมพ์ไทยสมัยเก่า.

๓) Wilson Company สหรัฐอเมริกา มูลค่า ๕๓.๕๐ เหรียญอเมริกัน ชำระค่าวารสารย้อนหลัง Wilson Library Bulletin.

๒.๑.๓ หนังสือค่มือควอ ฉบับล่าสุด ที่ส่งชื่อไว้ ๗ ชุด และหนังสือหัวเรื่อง

รายงานสรุปการปฏิบัติงานในรอบปี

๕๕

ของเซียร์ส ๖ ชุดมาถึงแล้ว สมาคม ฯ ได้ติดต่อให้ผู้ส่งของไวมาชำระเงินและรับหนังสือไปไว้.

๔.๒ แผนกกำลังวางโครงการและประมาณค่าใช้จ่าย ในการรับเป็นตัวแทนส่งหนังสือไทยให้แก่ Library of Congress.

๔.๓ วางแปลนห้องสมุดและจัดสร้างครุภัณฑ์ ให้ แก่ ห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ทั้งส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค จำนวน ๑๐๕ แห่ง.

๕. แผนกจัดพิมพ์ นายเอื้อ บุษปะเทศ หงสกุล เป็นประธาน.

๕.๑ จัดพิมพ์รายชื่อนสมาชิกใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม.

๕.๒ กำลังเตรียมต้นฉบับบรรณานุกรม หนังสือเด็ก เพื่อจัดพิมพ์ต่อไป.

๑๐. แผนกนิเทศห้องสมุด นางนิตยา จันทมาตย์ เป็นประธาน.

๑๐.๑ รับบริจาค หนังสือ เพื่อส่งไปบำรุงห้องสมุดที่ขาดแคลนและขอความช่วยเหลือจากสมาคม.

๑๐.๒ โครงการปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียนสำหรับปี พ.ศ. ๒๕๐๕ นี้ได้พิจารณาเลือกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดซึ่งตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้พิจารณาเลือกโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัยให้อยู่ในโครงการนี้ ขณะนี้กำลังอยู่ในขั้นดำเนินการ.

๑๐.๓ จัดทำบัตรตัวเรีรป ออกจำหน่ายแก่ห้องสมุดต่าง ๆ ที่ต้องการนางสิรินทร์ ช่างโชติ เป็นผู้จัดทำ.

๑๑.๑ จัดเตรียมต้นฉบับ และจัดพิมพ์หนังสือบรรณพิภพเล่ม ๗ - ๘ และเล่ม ๙ - ๑๐.

๑๑.๒ กำลังจัดเตรียมต้นฉบับบรรณพิภพ ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ - พ.ศ. ๒๕๐๘ และ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งจะจัดพิมพ์ให้เสร็จภายในปี น.

๑๒. แผนกศูนย์รวมบัตร นายวิชัย ทิมเที่ยง เป็นประธาน.

เนื่องจาก ประสยัปัญหา ใน คำนงบ-ประมาณ ในปี นี้ยังมีได้จัดทำบัตรเพิ่มเติม ขณะนี้กำลังดำเนินการแก้ไขอยู่.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
บัญชีรายรับ - รายจ่าย ตั้งแต่ ๑ มกราคม - ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๕

รายรับ

รายรับ		รายจ่าย	
๑. เงินสดเหลือเมื่อ ๑ มกราคม ๒๕๐๕	๕,๖๖๓.๘๕	๑. ค่าใช้จ่ายในสำนักงาน	๓๖,๐๐๐.๐๐
๑.๑ เงินฝากธนาคาร	๓,๕๓๕.๖๔	๑.๑ เงินเดือนเลขานุการบริการ	๓๒,๐๐๐.๐๐
๑.๒ เงินสดในมือ	๑,๑๒๘.๒๑	๑.๒ เงินเดือน	๒,๐๐๐.๐๐
๒. เงินบริจาค	๑,๒๒๕.๐๐	๑.๓ ค่าเช่าสำนักงาน	๒,๗๐๐.๐๐
๒.๑ มูลนิธิเอเชีย	๕,๐๐๐.๐๐	๑.๔ ค่าเช่าโทรศัพท์	๓,๔๘๕.๗๕
๒.๒ โรงงานยาสูบ	๕,๐๐๐.๐๐	๑.๕ ค่าไปรษณียากรและโทรเลข	๑,๖๕๕.๘๕
๒.๓ บัณฑิตวิทยาลัย	๖,๐๐๐.๐๐	๑.๖ ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	๓,๕๐๐.๕๐
๓. ดอกเบี้ยฝากธนาคาร	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๗ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐
๔. เงินฝากกระแสรายวันครบวง	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๘ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐
๕. รายได้จากสมาชิก	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๙ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐
๕.๑ ค่าสมัครเป็นสมาชิก	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๑๐ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐
๕.๒ ค่าบำรุงสมาคม	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๑๑ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐
๖. รายได้จากกิจการจำหน่ายหนังสือและเช่าหนังสือ	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๑๒ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐
๖.๑ หนังสือบรรณารักษศาสตร์	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๑๓ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐
๖.๒ หนังสือเด็ก	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๑๔ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐
๖.๓ หนังสือบรรณพิภพ	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๑๕ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐
๖.๔ วารสารห้องสมุด	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๑๖ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐
๖.๕ ค่าเช่าหนังสือ	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๑๗ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐
๗. รายได้จากกิจกรรม	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๑๘ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐
๗.๑ กิจกรรมบรรณารักษศาสตร์ ป.ม. และ	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๑๙ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐
ป.กศ. สูง	๑,๘๘๐.๐๐	๑.๒๐ ค่าพาหนะ	๒,๕๐๐.๕๐

๑๐๖,๕๐๒.๕๕

รายรับ

รายจ่าย

๖.๒ ออมบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียน	๓๕,๑๗๕.๐๐	๒๑๕,๕๑๕.๐๐	๒. ค่าพิมพ์วารสารห้องสมุด รวมค่าของ ค่าส่ง ค่าส่งวารสารจากต่างประเทศมาไว้ที่สมาคม
๗. รายได้จากการจำหน่ายครุภัณฑ์และอุปกรณ์ ห้องสมุด ครุภัณฑ์และอุปกรณ์	๓๓๐,๓๔๔.๐๕	๒๑.๑ ค่าพิมพ์วารสารห้องสมุด ๑๕,๕๓๕.๕๐ ๒๒.๒ ค่าบอกรับวารสารต่างประเทศ ๒๒๑.๔๒ ๒๓. ค่าส่งบรรณพิภพ ๗๓.๘๐	๒๐,๒๔๐.๗๒
๘. เงินเดือน เงินบริบาลค่าเดินทางไปต่างประเทศของ บรรณารักษ์ในโครงการร่วมปรับปรุงห้อง สมุดโรงเรียน	๑๐,๐๐๐.๐๐	๓. ค่าใช้จ่ายในการหาทุน ๓.๑ ค่าจ้างทำครุภัณฑ์และซื้ออุปกรณ์ ห้องสมุด จำหน่าย ๒๗๒,๓๕๓.๗๐ ๓.๒ ค่าส่งของหนังสือวารสาร จากต่างประเทศมาจำหน่าย ๑๓,๕๕๒.๖๗	๒๘๕,๙๐๖.๓๗
		๔. ค่าใช้จ่ายตามโครงการ ๔.๑ ค่าใช้จ่ายในการอบรมบรรณารักษ์ ห้องสมุด ป.ม. และ ป.กศ. สูง ๑๗๗,๕๕๘.๑๐ ๔.๒ ค่าใช้จ่ายในการอบรม ห้องสมุด ร.ว. ๓๐,๕๕๔.๒๕ ๔.๓ ค่าใช้จ่ายในการอบรม ส่วนภูมิภาค (นครศรีธรรมราช) ๖๐๒.๐๐ ๔.๔ ค่าจัดนิทรรศการหนังสือเด็ก ๑,๖๕๑.๗๒	๒๑๐,๗๖๖.๑๒
		๕. ค่าใช้จ่ายแผนกประชาสัมพันธ์ รายการวิทยุที่จัดออกทาง สถานี ๑ ป.พ. ๖. ค่าใช้จ่ายการจร ๖.๑ การประชุมใหญ่ (รวมค่าพิมพ์ วชิรหอสมุดจัก)	๒,๕๓๒.๕๐
		๘,๖๒๒.๐๐	

รายรับ

รายจ่าย

	๖.๒ ค่าธรรมเนียมสมาชิกภาคสังคม สงเคราะห์และ A.L.A. เงินสดคงเหลือ เงินฝากธนาคาร เงินสดในมือ	๗๒๘.๖๓ ๑๔๑,๘๑๗.๗๕ ๒๑,๕๘	๘,๓๙๐.๖๓ ๑๔๑,๘๓๙.๓๓
รวม		๗๓๘,๕๑๘.๖๕	๗๓๘,๕๑๘.๖๕

บทบรรณาธิการ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
กับ

งานหอพระสมุท

เนื่องในวาระอันเป็นศิริมงคลเวียนมาบรรจบ ครบ ๕๐ ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ นี้ เป็นการสมควรและเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะสดุดีพระเกียรติคุณแห่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันล้นเกล้าฯ แห่งพระองค์ท่านที่ทรงมีต่อประเทศชาติ เป็นอเนกประการ สดุดีจะพรรณนาให้ครบถ้วนได้โดยง่าย พระราชกรณียกิจที่ทรงกระทำเป็นเบื้องต้นและดำเนินการเจริญเติบโตใหญ่โตล้นเกล้าฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้นเป็นตัวอย่างอันดีได้อย่างหนึ่ง เพราะบัณฑิตมีการเฉลิมฉลองวันอันเป็นมงคลที่เวียนมาบรรจบอีกครั้งหนึ่งนับได้ ครบ ๕๐ ปี บรรณารักษ์แล้วอย่างสมเกียรติยิ่ง.

พระราชกรณียกิจที่ได้ทรงกระทำใน

ด้านกิจการของห้องสมุด ก็นับเป็นตัวอย่างอันงดงามได้ อีกอย่างหนึ่ง เพราะพระองค์ท่านได้ทรงดำริริเริ่มเป็นปฐม และบัณฑิตเจริญรุดหน้าใหญ่โตมาช้านานจนกลายมาเป็นหอสมุดแห่งชาติในปัจจุบัน ฉะนั้น เพื่อเป็นการเสริมเฉลิมพระเกียรติคุณให้แผ่ไพศาลไปอีกทางหนึ่ง จึงขอนำเรื่องหอพระสมุทมากล่าวเพิ่มเติมเพื่อให้ทราบทั่วกัน ณ ที่นี้.

หอสมุดแห่งชาติที่ตั้งอยู่ ณ ท่าวาสุกรี จังหวัดพระนครปัจจุบันนั้น นับได้ว่าเริ่มมาแต่พระราชดำริของพระองค์ท่านโดยแท้ เพราะแต่เดิมมีเพียง “หอพระมณฑลบรรณารักษ์” ในพระบรมมหาราชวัง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงสร้างขึ้นแต่ปี พ.ศ. ๒๓๒๒ เพื่อใช้เป็นที่สำหรับเก็บพระไตรปิฎกของหลวงที่ทรงโปรดเกล้าฯ ให้จัดสร้างขึ้นภายหลังที่ได้ทรง พระมหากรุณาธิคุณ โปรด

เกล้าฯ ให้ทำการสังคายนาชำระขึ้น
และทรงมอบให้เป็นภาระคณบดีของกรมราช
บัณฑิต หอพระมณเฑียรธรรมนั้นได้มี
หนังสือเปิดเกล็ดทางพระพุทธานุภาพ
เก็บอยู่ด้วย.

ต่อมาในรัชสมัยแห่งพระองค์ท่าน
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๖ ทรงเป็นประธานชัก
ชวนพระบรมวงศานุวงศ์ อันมี สมเด็จพระ
เจ้าลูกยาเธอ, พระเจ้าลูกยาเธอ,
พระเจ้าลูกเธอในพระบาทสมเด็จพระจอม-
เกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ร่วมกันทรงบริจา-
คทรัพย์ ส่วนแต่ละพระองค์ จัดสร้างหอ
พระสมุดขึ้น เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ
ยศ สมเด็จพระบรมชนกนาถ พระราช
ทานนามหอพระสมุดว่า “หอพระสมุด
วชิราวุธ” ตามพระบรมสมณากิโย
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรง
ทรงผนวช และโปรดเกล้าฯ รัชชูปพระ-
สมุทน์ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ชั้นแรก
อาศัยทั้งหอพระสมุดที่ทองชั้นคำ มข
กระชั้นพระที่นั่งจักรมหาราชาสาททางด้าน
ตะวันตกแล้วมาตั้งที่ตึกทิมดาบ ทรงหน้า
พระที่นั่งจักรเมธีย พ.ศ. ๒๔๓๐ แล้ว
ย้ายออกมาตั้งที่ตึกก่อนเป็นศาลาสหทัย
สมาคม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๔ หอพระสมุด

วารสารห้องสมุด

แห่งนั้น มีหนังสือไทยที่พิมพ์ในสมัยนั้น
และหนังสือภาษาต่างประเทศ ซึ่งสมาชิก
ของหอพระสมุดแบ่งประทานให้มาจาก
ห้องสมุดส่วนพระองค์ และเป็นห้องสมุด
ประเภทที่สมาชิกต้องเสียเงินค่าบำรุง จึง
จะมีสิทธิยืมหนังสือได้ แต่สำหรับการมา
ใช้อ่านหนังสือนั้นผู้ที่ไม่เสียค่าบำรุงก็มา
ใช้อ่านได้โดยทั่วกัน.

ห้องสมุดอีกแห่งหนึ่งที่ทรงโปรด
เกล้าฯ ให้สร้างขึ้น เพื่อบรรวบรวมหนังสือ
เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเข้าไว้ในที่แห่ง
เดียว เพื่อสะดวกในการค้นหาสอยสวน
ได้โดยง่ายคือ “หอพุทธศาสนสังคหะ”
ซึ่งชั้นเดิมมีพระราชประสงค์เพียงจะสร้าง
หอธรรมชนทวักเบญจสมัยที่ทรงโปรด
เกล้าฯ ให้สร้างขึ้น แต่มีผู้มีจิตศรัทธา
บริจาค หนังสือพระไตรปิฎก และหนังสือ
พระพุทธานุภาพอื่น ๆ ตลอดจนสิ่งของ
เนื่องด้วยพระคัมภีร์ อาทิเช่น ตู้พระธรรม
หีบใส่หนังสือ อันเป็นของโบราณเก่าและ
คัมภีร์หาได้ยากมามากเกินกำลังที่จะ
รับไว้ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศตั้ง
หอพุทธศาสนสังคหะนี้ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๓
มีวัตถุประสงค์จะรวบรวมพระไตรปิฎก
และหนังสือทางพระพุทธศาสนาทุก ๆ

ภาษาเข้าใจและใช้สถานที่ของหอพระสมุด
วชิรญาณไปก่อน.

ครั้นต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗ อันเป็น
อภิลักขิตสมัยนับแต่พระบรมราชสมภพ
แห่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่
หัวมาครบ ๑๐๐ ปี พระองค์ท่านมี
พระราชประสงค์จะทรงสถาปนาอนุสาวรีย์
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระบรมชนกนาถ
ให้เป็นของถาวรสักอย่างหนึ่ง มีพระ-
ราชดำริว่าในประเทศเรานั้นยังไม่มีหอ
สมุดสำหรับพระนคร จึงได้ทรงชักชวนให้
พระบรมวงศานุวงศ์ทั้งหลายทั้งปวงนั้นให้
พร้อมกันทรงอุทิศถวายหอพระสมุดวชิร-
ญาณชนเป็น “หอพระสมุดสำหรับพระ-
นคร” ให้อยู่ในความบำรุงรักษาของ
รัฐบาลต่อไป เมื่อทูลพระองค์ทรงดำริ
เห็นชอบจึงโปรดเกล้าฯ ให้รวมหอพระ
สมุดวชิรญาณกับหอพระมณเฑียรธรรม
และหอพุทธสาสนสังคหะชนเป็นหอพระ-
สมุดสำหรับพระนคร เมื่อวันที่ ๑๒
ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๔๘ และทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้พระบาทสมเด็จพระ-
มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จดำรงพระยศ
เป็นสมเด็จพระบวรราชทรงดำรงตำแหน่ง
เป็นสถานายกเป็นต้นมา ซึ่งในกาลต่อมา

หอพระสมุดก็ได้เจริญก้าวหน้ากลายเป็น
หอสมุดแห่งชาติในปัจจุบันนี้.

แต่ในเรื่องของหอพระสมุดก็กล่าว
มานี้ไม่ใช่มีเพียงแต่หอพระสมุดเท่านั้น
พระองค์ท่านได้ทรงเป็นพระจรรให้กิจการ
ของหอพระสมุดดำเนินไปด้วยดี ซึ่งมีข้อ
สำคัญ ๆ ควรจะนำมากล่าวคือ:

ก. จัดออกกฎหมายสำหรับหอพระ-
สมุดวชิรญาณชน เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๓
อันมีลักษณะคล้ายกฎหมายห้องสมุด
กำหนดสิ่งสำคัญไว้ สำหรับการปฏิบัติ
งานของหอพระสมุด.

ข. ออกหนังสือพิมพ์ วชิรญาณ เพื่อ
แจกสมาชิกโดยกรรมการช่วยกันเขียน
เรื่องและพิจารณาหาเรื่องเก่าที่คัมประ-
โยชน์มาพิมพ์ใหม่ แม้พระองค์ท่านเอง
ก็ได้ทรง พระราชนิพนธ์เรื่อง พระราชพิช
๑๒ เดือน ส่งมารวบรวมด้วย ทำให้มีเรื่อง
ดี ๆ เกิดขึ้นและแพร่หลายออกไป.

ค. ส่งเสริมการแต่งหนังสือไทย
โดยโปรดเกล้าฯ ให้สร้าง “เหรียญวชิร-
ญาณ” สำหรับเป็นรางวัลแก่ผู้แต่งหนังสือ
ดี โดยตราบัญญัติขึ้นแต่วันที่ ๒๕
กันยายน พ.ศ. ๒๔๓๒ และโปรดให้มีการ
ค้นคว้าของลิขสิทธิ์ทางวรรณกรรมชน

เป็นครั้งแรกโดยกำหนดมิให้ผู้ใดคัดลอก
หนังสือในหนังสือพิมพ์หรือวารสารไปพิมพ์
เองโดยมิได้รับอนุญาต แต่ พ.ศ. ๒๔๓๕
ซึ่งต่อมาตราเป็นพระราชบัญญัติกรรม
สิทธิ์ผู้แต่งหนังสือขึ้น (พ.ศ. ๒๔๕๔)
และกำหนดให้ผู้มีกรรมสิทธิ์ถวายหนังสือ
แก่หอพระสมุดวชิรญาณ ๑ เล่ม, หอ
พุทธสาสนสังคหะ ๑ เล่ม และหอหลวง
๑ เล่ม.

ง. มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหอ
พระสมุดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๒ เป็นกิจ
กรรมที่ส่งเสริมในเรื่องหอพระสมุดทุก
อย่างหนังสือเป็นครั้งแรก.

จ. วิเคราะห์ทำบรรณานุกรมขึ้น ซึ่ง
ตีพิมพ์รายชื้อหนังสือภาษาต่างประเทศที่
มีอยู่ในหอพระสมุดวชิรญาณขึ้นเป็นเล่ม
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๕.

การก่อตั้งหอพระสมุดขึ้นตลอดจน
ทรงกระทำกิจกรรมขึ้นเป็นการส่งเสริมให้
หอพระสมุดเจริญเติบโตยิ่งกว่านั้น นับ
เป็นคณะอันใหญ่หลวงแก่การศึกษาในภาย
หลังต่อมา นับเป็นพระราชกรณียกิจอัน
ควรแก่การสดุดีสรรเสริญอย่างสูงยิ่ง
เพราะมีเจตนานำการศึกษาหาได้อยู่แต่ภายใน
โรงเรียนไม่ แต่การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
จากบริการของห้องสมุดนั้นจะช่วยเสริม
ให้ความรู้แตกฉานมากขึ้นไปอีกทางหนึ่ง.

พระราชภาระที่พระองค์, พระบาท-
สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราช
ทานต่อกิจการของห้องสมุดนั้น นับเป็น
พระมหากรุณาธิคุณอันเล้นเกล้า ฯ หาท
สุดมิได้ ถึงพระชนมามา.

ปณิธาน

การจกกิจกรรมพิเศษของชมรมห้องสมุด

กลุ่มชนในสังคมไทยที่ไ้ร่วมกันจัดตั้ง
ชมรมในรูปของ ชมรม ชุมชน สโมสร
หรือสมาคมใดก็ตาม ย่อมเป็นการแสดง
ให้เห็นว่ากลุ่มชนนั้นรวมกันเป็นปึกแผ่น
มีวัตถุประสงค์ มีหัวหน้า สมาชิกและ
กรรมการดำเนินงานที่จะส่งเสริมให้กลุ่ม
ชนนั้นเจริญก้าวหน้า ด้ยทั้งอำนวยความสะดวก
ประโยชน์ต่อสมาชิกโดยตรงและส่วนรวม
ทั้งนี้จะเห็นได้จากข่าวหนังสือพิมพ์ทั้งราย
วันและรายสัปดาห์ที่พิมพ์สมาคม ชมรม
หรือสโมสรต่าง ๆ ได้จัดงาน นิทรรศการ
การไ้เวที การแสดงละคร ฯลฯ อันเป็น
กิจกรรมพิเศษขึ้น ในการจัดแต่ละครั้งก็
เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสมาคม ชม
รมหรือสโมสรนั้น ๆ ด้วยเหตุผลหลาย
ประการที่ชมรมหรือสมาคมต้องจัดกจิ
กรรมพิเศษขึ้น แม้กิจกรรมพิเศษเป็นกจิ
กรรมที่นอกเหนือระเบียบการที่วางไว้ก็จริง
แต่ก็อยู่ในวัตถุประสงค์ของชมรม หรือ
สมาคมนั้น ๆ ผิดกับกิจกรรมปกติของ
ชมรมหรือสมาคม เช่น การประชุมหารือ

ตามระเบียบวาระของการประชุมที่ระเบียบ
การไ้วางไว้ ว่ากำหนดให้มีการประชุม
เดือนละครั้ง ปีละครั้ง หรืออย่างไรก็ตาม
การที่ชมรมหรือสมาคมใดจะดำเนินอยู่
เพียงระเบียบการน้กการของชมรมหรือ
สมาคมนั้น ๆ ก็จะไม่ก้าวหน้าบุคคลภายนอก
วงการก็ไม่วู้จักหรืออาจจะรู้แต่ก็ไม่
ทราบชัดอีกว่า ชมรมหรือสมาคมนั้น ๆ
ตั้งใจเพื่อกิจการใด.

การจัดกิจกรรมพิเศษแต่ละครั้งจะไ้
ประโยชน์หลายประการและต่อบุคคล
หลายฝ่าย เช่นในระหว่างกรรมการก็จะ
ไ้รับความร่วมมือร่วมมือใจ การแสดงออก
ซึ่งความคิดริเริ่ม ความสามัคคี การนำ
การตาม และการประสานงานไ้เป็น
อย่างดี ในระหว่างสมาชิกก็จะไ้รับความ
รู้เพิ่มเติม ได้พบปะสังสรรค์ ได้ประสพ
การณ์และความคิดสร้างสรรค์ สำหรับ
บุคคลภายนอกก็จะพลอยไ้รับความรู้
ความเพลิดเพลิน และโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว

ผลประโยชน์อันเกิดขึ้นกับยอมได้แก่ส่วนรวม.

ในการจัดนิทรรศการหนังสือเด็ก เมื่อ ค.ศ. ๒๕๑๐ ของชมรมห้องสมุดสมุทรสาครนั้น ก็ด้วยสำนักในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไปดังกล่าวแล้วข้างต้น จึงได้วางแผนการจัดกิจกรรมครั้งนี้ขึ้นเพื่อ:

๑. เผยแพร่ หนังสือเด็ก.
๒. แนะนำ การเลือกหนังสืออ่าน.
๓. เสริมสร้าง ห้องสมุดให้ก้าวหน้า.

๔. ส่งเสริมการอ่านให้กว้างขวาง.

๕. ปลุกฝัง นิสัยรักการอ่าน.

เมื่อเห็นวัตถุประสงค์ ประสงค์ สักรวม การ และสมาชิกซึ่งเห็นชอบที่จะจัดงานขึ้นแล้ว โครงการจัดงานก็ตามมา มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และกำหนดด้วยบุคคล เขารับมอบหมายงานแต่ละฝ่าย มีฝ่ายประชาสัมพันธ์ คอยงานด้านโฆษณา ทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ และแผ่นประกาศออก หนังสือเวียนถึงสมาชิกและเชิญชวนผู้สนใจซึ่ง เป็นการ จำเป็น สำหรับการ จัดงาน อันเป็นกิจกรรมพิเศษแต่ละครั้งจะต้องถือว่าฝ่ายนี้จะต้องเป็นฝ่ายที่ต้องเร่งงานก่อน จะเริ่มต้นจากทุกใด เวลาใด จะต้องกระ

ทำตามวิธีการนี้โดยสม่ำเสมอจนกระทั่งถึงวันงาน สำหรับฝ่ายจัดหาหรือจัดหาหนังสือที่ควรนำมาแสดงก็จะต้องติดต่อไปยังห้องสมุดต่าง ๆ ว่ามีหนังสือใดบ้างที่จะนำมาแสดงได้ จำนวนเท่าใด พร้อมทั้งจัดแบ่งหมวดหนังสือตามที่แสดงด้วย อาจจะเป็นหนังสืออ่านสำหรับเด็กวัยประถม, มัธยม และหนังสือผู้ใหญ่ที่เด็กชอบอ่าน หรือจะแบ่งตามการจัดหมวดหนังสือก็ได้ ฝ่ายจัดทำสัปดาห์นิทรรศการเป็นฝ่ายหาทุนเพื่อใช้จ่ายในส่วนของคนและของงานนี้ ฉะนั้น เรื่องของงานพอเป็นข่าวชน งานฝ่ายนี้ก็เริ่มบทบาท วางสายและแนวทางอันที่จะหาผู้ร่วมมือช่วยเหลือในการจัดทำ พร้อม ๆ กับการจัดแปลและติดต่อการพิมพ์ นอกจากฝ่ายต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ยังประกอบด้วยฝ่ายจัดสถานที่ ฝ่ายศิลปประยุกต์แลรึกษา ฝ่ายปฐมภูมิ และฝ่ายประสานงานซึ่งฝ่ายเหล่านี้จะเป็นฝ่ายที่จะช่วยเหลือให้การดำเนินงานของทุกฝ่ายบรรลุเป้าหมาย การพบปะของผู้ร่วมงาน นอกจากแต่ละฝ่ายจะได้จัดทำให้เป็นประจำแล้วก่อนจะถึงวันงานทุก ๆ ฝ่ายจำเป็นจะต้องมีการพบปะเพื่อหารือร่วมกัน.

ในการจัดงานกิจกรรมพิเศษของชมรม
หึ่งสมคตามที่ได้เล้ามานั้นเป็นเพียงแผน
งานย่อ ๆ เท่านั้น หากจะประเมินผลงาน
ที่ได้ออกมาในการจัดงานแต่ละครั้ง ก็มี
ใช้ได้จากการต้อนรับจากประชาชนผู้สนใจ
เพราะในการจัดกิจกรรมพิเศษเกี่ยวกับ
วิชาการกับการจัดกิจกรรมพิเศษเกี่ยวกับ
การบันเทิง ต้อง ประเมิน ไปคนละ ด้าน
ต่างกับการจัดงานแสดงละคร งานตลาด
รางวัล ฯ ซึ่งเป็นกิจกรรมของการบันเทิง
โดยเฉพาะ ผู้สนใจมาร่วมงานย่อมมุ่ง
ถึงความบันเทิงเป็นประการแรก ฉะนั้น
งานดังกล่าวจึงประเมินได้กับผู้ไปร่วม
งานมากเป็นผลอันน่าพึงพอใจของผู้จัด
ส่วนงานที่เกี่ยวกับวิชาการเช่น งาน
นิทรรศการภาพเขียน งานนิทรรศการ
หนังสือ ฯ เหล่านี้ผู้มาร่วมงานต้องมี
ศรัทธาต่อการจะหาความรู้เป็นประการ
สำคัญ โดยเฉพาะการทำงานแบบตาม
หัวเมือง ย่อมจะได้รับความคิดเห็น

บ้าง ผู้จัดจะต้องไม่โทษสาเหตุใด ๆ หรือ
สร้างความผิดหวังในงานของตนเองต้อง
ยึดมั่นในอุดมคติของตนและการจัดงาน
แต่ละครั้งที่ได้สำเร็จตามมุ่งหมายเป็น
ส่วนใหญ่.

ถึงอย่างไก็ดี การที่เราได้ร่วมกัน
อยู่ในรูปของชมรมหรือสมาคมใดก็ตาม
จะเห็นว่าการจัดกิจกรรมพิเศษเสียมิได้
เพราะโลกของเราทุกวันนี้ ต้องการให้
แสดงออก มีใช้นิ่งอยู่เฉย ๆ เหมือนสิน
ค้าที่ไม่โฆษณา ไม่ซำก็จะหายไปจาก
ท้องตลาด โดยเฉพาะชมรมหรือสมาคม
ที่มิได้ประสงค์ส่วนใหญ่เพื่อส่งเสริมทาง
วิชาการแล้ว ยังเป็นการจำเป็นมาก นอก
จากเพื่อเป็น การให้ สมาชิก ได้ พยปะ
สังสรรค์ และมีประสบการณ์ดังกล่าวแล้ว
ยังเป็นการเผยแพร่กิจการเพื่อประโยชน์
แก่ส่วนรวมด้วย.

ประกิต อุนนเวศน์

แผนภาพ

อบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์

กรมการฝึกหัดครู และครูสภาร่วม
กับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย จัด
ให้มีการ อบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์
ชุดक्रमิขยมแก้สมาชิกรของครสภา ใน
ภาคฤดูร้อน ณ โรงเรียนนบพิตรพิมุข,
พระนคร เริ่มแคว้นศักร ที่ ๑๗ มีนาคม
พ.ศ. ๒๕๑๐ จนถึงวันพฤหัสบดี ที่ ๑๑
พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๐.

พิธีเปิดการอบรมเริ่มขึ้นในวันศุกร์ ที่
๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ เวลา ๘.๓๐ น.
นายอภัย จันทวิมล ปลัดกระทรวงศึกษา-
ธิการเป็นประธานในพิธี การอบรมครั้งนี้
มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน ๒๖๐ ท่าน.

การบรรยายพิเศษ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
จัดวาย การ บรรยาย ศึกษาศึกษา และเป็น
ความร้แก่นิสิต นักศึกษา และประชาชน
ที่สนใจทั่วไปในงานฉลอง ๕๐ ปี แห่ง
การ สถาปนา ฟ้าลงกรณมหาวิทยาลัย
ณ ห้องเลขที่ ๒๐ ชั้นบนหอสมุดกลาง
ฟ้าลงกรณมหาวิทยาลัย เริ่มเวลา

๑๗.๐๐ น. กำหนดกำหนดการดังต่อไปนี้:

วันจันทร์ ที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ.
๒๕๑๐ เรื่องที่บรรยายคือ “หนังสือ
เอกสารทางประวัติศาสตร์”, ผู้
บรรยาย อาจารย์ ศรีนาถ สิริยะ.

วันอังคาร ที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ.
๒๕๑๐ เรื่องที่บรรยายคือ “หนังสือ
วรรณคดีของไทย”, ผู้บรรยาย อาจารย์
ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ.

การประชุมการ สังคม สงเคราะห์ แห่ง ชาติ

ในการประชุม การสังคม สงเคราะห์
แห่ง ครงที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๑๐ ของสภา
สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ใน
พระบรมราชูปถัมภ์ ในหัวข้อเรื่อง “บท
บาทขององค์การสังคมเคราะห์เอกชนใน
การต่อสู้ความยากไร้, โรคภัยและความ
ไม่รู้” ณ ศาลาสันติธรรม ระหว่างวันที่
๖ เมษายน ถึง ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๐,
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ใน
ฐานะองค์การสมาชิกได้ส่งคณะผู้แทนเข้า

แผนกข่าว

๑๑๑

ร่วมในการประชุมครั้งนี้นักเขียนนามต่อไป
นี้คือ:

๑. นายแพทย์คำรณ เพ็ชรพลาย
หัวหน้าคณะ.

๒. นางนิตยา เทวามาตย์ ผู้แทน.

๓. นางสาวกมล สัมปัตศิริ ผู้แทน.

ข่าวสำหรับท่านสมาชิก ๆ สตรี

มีส อุลลา อาห์ลเสน ซึ่งเป็นสมาชิก
ผู้หนึ่งของ ชมรมเพื่อนทาง จก หมายถึง
(Pen Friend Club) ของสวีเดน ปรารภว่า
ที่จะติดต่อเพื่อศึกษาชีวิต และวัฒนธรรม
ความเป็นอยู่ของ คนไทยกับท่านสมาชิก
สตรี ของสมาคม ฯ ที่มีอายุ ระหว่าง
๒๕-๖๐ ปี ไม่จำกัดจำนวน.

ฉะนั้นท่านสมาชิก ฯ ผู้ใดสนใจจะติด
ต่อกับเธอได้ ตามคำขอร้องต่อไปนี้คือ.

Miss Ulla Ahlsen

Havregaten 4

Stockholm Sö

Sweden.

การติดต่อใช้ภาษาอังกฤษ.

อนุโมทนา

ผู้มีจิตศรัทธาบริจาค เงิน เพื่อบำรุง
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ดังต่อไปนี้
คือ:

๑. นายทวีช จงวิไล จำนวนเงิน

๕๐๐.๐๐ บาท.

๒. Dr. Dorothy Parker, มลนิธิ
รชคคิเฟลเลอร์จำนวนเงิน ๒๐ เหรียญ
อเมริกัน (๕๐๐.๐๐ บาท).

ขออนุโมทนาด้วยอย่างมาก.

กำหนดเวลาบริการใหม่

ห้องสมุดต่อไปนี้ได้เปลี่ยนแปลง
กำหนดเวลาบริการต่อผู้มาใช้บริการใหม่คือ:

๑. ห้องสมุดประชาชนอนงคาราม,
ธนบุรี เปิดเวลา ๑๒.๐๐ น. ปิดเวลา
๑๘.๐๐ น. ทุกวันเว้นวันจันทร์และวัน
นักขัตฤกษ์ ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม
พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นต้นไป.

๒. หอสมุดแห่งชาติ, ท่าราชวร
พระนคร เปิดเวลา ๘.๓๐ น. ปิดเวลา
๒๐.๓๐ น. ทุกวันเว้นวันนักขัตฤกษ์
ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๐
เป็นต้นไป.

งานอนุสรณ์อยุธยา ๒๐๐ ปี

คณะกรรมการจัดงานอนุสรณ์อยุธยา
อันมี พระยาอนมานราชชนเป็นประธาน
กรรมการ ได้จัดงานอนุสรณ์อยุธยา ณ
หอสมุดแห่งชาติท่าราชวร พระนคร

กำหนดวันที่ ๗ เมษายน ถึง ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๐ มีการแสดงนิทรรศการ ภาพศิลปะวัตถุ หนังสือและเอกสารอัน เกียวกับ อพยพ และการ แสดง ปฐกถา เริ่มแต่เวลา ๘.๓๐ น. - ๑๖.๐๐ น. (ในวันที่มีการแสดงปาฐกถาจะเปิดจนกว่า การแสดงปาฐกถาในวันนั้นสิ้นสุดลง).

พิธีเปิดงานแสดงนิทรรศการ ณ หอ สมุดแห่งชาติกำหนดในวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๐ เวลา ๑๗.๓๐ น. พระ วรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร เสด็จมาทรงเป็นองค์ประธานในพิธี

และหมายกำหนดการแสดงปาฐกถา เนื่องในงานอนุสรณ์อพยพฯ หอประชุม หอสมุดแห่งชาติ มีดังนี้คือ:

วันที่ ๘ เมษายน.

เวลา ๑๔.๓๐ น. “บรรยายเรื่อง เกียวกับ หนังสือ มาถึง แสดงในงาน นิทรรศการ” ผู้แสดง, นางแมนมาต ชวลิต.

เวลา ๑๖.๐๐ น. “การแพทย์สมัย อพยพ” ผู้แสดง, นายแพทย์สำราญ วัชรพัท.

เวลา ๑๗.๓๐ น. “กฎหมายสมัย อพยพ” ผู้แสดง, ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช.

วันที่ ๙ เมษายน.

เวลา ๑๖.๐๐ น. “วรรณกรรม สมัยอพยพ” ผู้แสดง, นายฉันทิชัย กระแสสินธุ์.

เวลา ๑๗.๐๐ น. “สถาปัตยกรรม สมัยอพยพ” ผู้แสดง, นายนิคม มณีกระคามะ.

เวลา ๒๐.๐๐ น. อภิปรายหมู่เป็น ภาษาอังกฤษเรื่อง “อพยพตามทัศนะของ ฝรั่ง” ผู้ร่วมอภิปราย, นายเจมส์ ยัง นายเจมส์ เคมปี นายวิกเตอร์ เคนเนก นายสุมเมธ ชุมสาย ณ อพยพ และนาย พัทธยา สายพ.

วันที่ ๑๑ เมษายน.

เวลา ๑๗.๐๐ น. “ศาสนาสมัย อพยพ” ผู้แสดง, นายเทพ สุจริตน์.

วันที่ ๑๓ เมษายน.

เวลา ๑๖.๐๐ น. “การปกครอง สมัยอพยพ” ผู้แสดง, นายพิสิษฐ เจริญวงศ์.

เวลา ๑๗.๓๐ น. “การศึกษากับ ต่างประเทศสมัยอพยพ” ผู้แสดง, นาย ชรร สขพานิช.

แผนข่าว

๑๑๓

วันที่ ๑๕ เมษายน.

เวลา ๑๔.๓๐ น. “บรรยายประกอบ
การแสดงหนังสือในนิทรรศการ” ผู้แสดง,
นายเจมส์ ยิง (เป็นภาษาอังกฤษ).

เวลา ๑๖.๐๐ น. “ประติมากรรม
สมัยอยุธยา” ผู้แสดง, นายมานิต
วัลลิโกดม.

เวลา ๑๗.๓๐ น. “ดนตรีสมัย
อยุธยา” ผู้แสดง, นายมนตรี ตราโมท.

วันที่ ๑๖ เมษายน.

เวลา ๑๖.๐๐ น. “สังคมในสมัย
อยุธยา” ผู้แสดง, ม.ร.ว. คึกฤทธิ์
ปราโมช.

เวลา ๑๗.๓๐ น. “การละเล่นสมัย
อยุธยา” ผู้แสดง, นายฉนิท อยู่โพธิ.

วันที่ ๑๘ เมษายน.

เวลา ๑๗.๓๐ น. “การทหารสมัย

อยุธยา” ผู้แสดง, พ.อ. คำเนิร เตชะกุล.

วันที่ ๒๐ เมษายน.

เวลา ๑๗.๓๐ น. อภิปรายหมู่เรื่อง
“ผลได้จากอยุธยา” ผู้ร่วมอภิปราย
นายทองหล่อ กล้าวไม ฅ อยุธยา นาย
สุเมธ ชุมสาย ฅ อยุธยา นายสุลักษณ์
ศิวัณย์ และนายสุวิทย์ วงศ์เทศ.

วันที่ ๒๑ เมษายน.

เวลา ๑๗.๐๐ น. อ่านกวีนิพนธ์ว่าด้วย
อยุธยา โดย นายอังกูร กล้าวพงค์.
เนื่องในโอกาสนี้ได้มีการแสดง
นิทรรศการ อีกคือ พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ
ห้องอยุธยา ท้องพระโรงวังท่าพระ
พระนคร และที่ พิพิธภัณฑ์สถานเจ้า
สามพระยาและพระราชวังจันทน์เกษม
พระนคร ศรีอยุธยาด้วย.

แผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและสิ่งพิมพ์

สัญลักษณ์ อำพันวงศ์

แผนกนี้รวบรวมรายชื่อหนังสือต่าง ๆ ซึ่งห้องสมุดและเอกชนมอบให้ ห้องสมุดที่สนใจใคร่จะไ้รับหนังสือทั้งรายการข้างล่างนี้ โปรดติดต่อขอรับได้โดยตรงจากผู้บริจาคหรือจากบรรณารักษ์ห้องสมุดนั้น ๆ (ไม่มีบริการทางไปรษณีย์).

รายชื่อหนังสือ

รายชื่อผู้บริจาค

๑. เกียรติความรู้ทางแพทย์ ๕๐ เล่ม

นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

๒. เรื่องความที่ไ้รับรางวัลทุนรัชนิมน

คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล

๑๐ เล่ม

หอสมุดกลาง

๓. เรื่องความที่ไ้รับรางวัลทุนภูมิพล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และวรรณศิลป์ ๑๐ เล่ม

หอสมุดกลาง

๔. หนังสือและวารสารของหน่วยราชการ
บางแห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ห้องสมุดธนาคารแห่งประเทศไทย

๕. หนังสือพิมพ์แรงงานศิลปกรรมศิลป์ของ
กรมศิลปากร

ห้องสมุดที่ขาดแคลนงบประมาณ

ประมาณจะติดต่อขอได้

โดยมีหนังสือขอโดยตรง

ถึงอธิบดีกรมศิลปากร

หอสมุดศิริราช

๖. หนังสือและวารสารต่าง ๆ

หอสมุดศิริราช

ห้องสมุดหรือเอกชนใดที่มีหนังสือหรือสิ่งพิมพ์สำหรับแลกเปลี่ยนหรือมอบให้ห้องสมุดอื่น ๆ โปรดติดต่อกับข้าพเจ้า เลขหมายโทรศัพท์ ๕๗๒๘๕.

ห้องสมุดที่ ต้องการ รับ บริการ ของ สมาคม ในการ จัดหา หนังสือ และ เสีย ค่า บริการ ตามที่ ประกาศ ในวารสาร ห้องสมุดฉบับที่แล้ว โปรดแจ้งให้ทราบโดยเร็ว เพื่อรวบรวมจำนวนและจัดทำเนินการ.

ท้องถิ่นการบรรณารักษ์

ด้วยโรงเรียน จิระศาสตร์วิทยา, อำเภอเมือง, จังหวัดอยุธยา ต้องการ
ครูที่ประสงค์จะทำงานหน้าที่บรรณารักษ์ ๑ ตำแหน่ง อัตราเงินเดือนตามวุฒิ
สนใจสอบถามได้ที่โรงเรียนทุกเวลา.

คำขำรง “วารสารห้องสมุด”

สมาชิกเฉพาะวารสารห้องสมุด ค่าบำรุงบะ ๒๐.๐๐ บาท

สมาชิกของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

สมาชิกสามัญและวิสามัญ ได้รับวารสารห้องสมุดตลอดปี

สมาชิกประเภทตลอดชีพ ค่าบำรุงบะ ๑๐.๐๐ บาท

ชาวคัล่าห์

ท่านอาจารย์ และ บรรณารักษ์

เมื่อจะจัดทำเครื่องเฟอร์นิเจอร์สำหรับห้องสมุด ตั้งแต่การออกแบบ

และเมื่อจะตกแต่งสถานที่ทั้งภายในและภายนอก

โปรดให้ความไว้วางใจ ปรีक्षा

ร้านจรัสศิลป์เฟอร์นิเจอร์

๑๑๕ ถนนบำรุงเมือง

ตรอกแมนศรี ๒, พระนคร

ราคาเป็นกันเอง

แพร่พิทยา เสนอ หนังสือขึ้นเยี่ยมแห่งยุค

ไทยกับสงครามโลกครั้งที่ ๒

เขียนโดย ศาสตราจารย์ ดิเรก ขัณนาม

อดีตรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

- △ เล่าเหตุการณ์สำคัญเบื้องหลังฉากการเมืองการทหารครั้งใหญ่ซึ่งรู้เห็นมาด้วยตนเอง ทั้งก่อนสงคราม ระหว่างสงคราม และภายหลังสงคราม
- △ ใช้เอกสารหลักฐานทางการเมืองและบันทึกช่วยจำในการติดต่อสนทนาทางการทูต เป็นพื้นฐานการเรียบเรียง โดยไม่ต่อเติมเสริมสวย และไม่พรางความขมแค้นแห่งเหตุการณ์ แต่อย่างใดทั้งสิ้น
- △ ประมวลความเคลื่อนไหวในอริยาบถการเมืองทุกด้าน ที่เผชิญหน้าไทย คือด้านญี่ปุ่น ฝรั่งเศส ซึ่งทยอยเข้าคุกคามไทยเป็นระลอกๆ
- △ เป็นแก่นแห่งความจริงในชีวิตของชาติไทยยุคสำคัญ ที่เล่าตามความสัตย์จริง ปราศจากความลำเอียง และไม่มีเจตนาร้ายต่อชาติใดชาติหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

นอกจากนี้ ท่านผู้มขบทยาทเด่นในยคนน สำนทำน

ยังได้เขียนบทความสมทบในหนังสือเล่มนี้ด้วย คือ

อดีตนายกรัฐมนตรี ทวี บุณยเกตุ ได้บรรยายรายละเอียดของเหตุการณ์ภายใน
ทำเนียบรัฐบาลอย่างถถ้วน ในคืนที่ญี่ปุ่นยกทัพตะลุยเมืองไทยจาก
บันทึกการประชุมคณะรัฐมนตรี และบันทึกความจำ
ดร. ป่วย อังภากรณ์ (ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย) เล่าเรื่องตอนเป็น
เสรีไทยโคตรมลงมาแล้วถูกจับล่ามโซ่ ถูกแก้ก๊วย ขบวนการก๊วยนเข้า
เมืองอหัยธานี และถูกใส่กุญแจมือติดกับคนบ้า
พระพิศาลสุขุมวิท เล่าเรื่องลอบไปอเมริกา เข้าแถลงในที่ประชุมคณะกรรมการ
วิเทศสัมพันธ์ของสภาเซเนต ถูก ส.ส. ถามว่า ไทยประกาศสงคราม
กับอเมริกา ทำไมจึงมาขอความช่วยเหลือจากสหรัฐ
เหตุการณ์พลกพลนยคนน รวมอยู่ในหนังสือเล่มนี้ทั้งหมด
จักพิมพ์อย่างประณีต สวยงาม พร้อมภาพปกเป็นชุด (๒ เล่ม) ออกพร้อมกัน
ส่งเงินส่งชอล่วงหน้า

กระดาษปอนด์ ชุดละ ๑๒๕ บาท กระดาษธรรมดา ชุดละ ๙๕ บาท

ที่แพร่พิทยา ห้างหุ้นส่วนจำกัด วังบูรพา พระนคร ๒๔๒๔๓

ท่านที่ไม่ส่งชอล่วงหน้า อาจพลาด हाขอไม่ได้